

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění

Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Příprava rekonstrukce budovy Státní opery

Jan Búrik

Vedoucí práce: prof. JUDr. Jiří Srstka

Oponent práce: Ing. Václav Pelouch

Datum obhajoby: 6. - 7.6.2016

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2016

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

THEATRE FACULTY

Performing Arts

Arts Management

BACHELOR THESIS

Preparation of the reconstruction of the State Opera

Jan Búrik

Supervisor: prof. JUDr. Jiří Srstka

Oponent: Ing. Václav Pelouch

Thesis defence: 6. - 7.6.2016

Degree granted: BcA.

Prague, 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Příprava rekonstrukce budovy Státní opery

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že jí vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Poděkování

Děkuji vedoucímu své bakalářské práce prof. JUDr Jiřímu Srstkovi za inspiraci a skvělé vedení. Rovněž děkuji všem osloveným institucím a jejich zástupcům, kteří mi ochotně poskytli potřebná data k vypracování bakalářské práce. Za velmi cenné rady děkuji paní Mgr. et MgA. Doubravce Svobodové.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce zachycuje proces dlouho plánované rekonstrukce jednoho z největších divadelních domů v České republice, budovy Státní opery a její provozní budovy, plánovanou na období let 2016 až 2018. Práce se zaměřuje na všechny fáze projektu – od přípravných prací až po předpoklad ukončení rekonstrukce a budoucí změny vně i uvnitř budovy. Práce také popisuje fungování uměleckého souboru Opery Národního divadla a Státní opery po dobu plánovaných stavebních prací a jeho dopad na fungování ostatních uměleckých souborů. Práce se věnuje i finančnímu dopadu stavební na běžný provoz divadla a přizpůsobení dramaturgických plánů Národní divadla.

Klíčová slova: Státní opera, Národní divadlo, rekonstrukce

ANNOTATION

The thesis follows the process of the planned reconstruction of the one of the biggest theatre buildings in the Czech Republic - the State Opera between years 2016 and 2018. The work covers all phases of the project - from the preparation till the presumed reconstruction end and the future changes on the outside and the inside of the building. The work also describes the plans of the National Theatre Opera artistic ensemble during the time of the planned construction work and its impact on the functioning of other artistic groups. The thesis also focuses on the financial impact of the reconstruction and on the changes of the dramaturgy of the National Theatre.

Key words: the State Opera, the National Theatre, reconstruction

OBSAH

SEZNAM PŘÍLOH	9
SEZNAM POUŽITÉHO OZNAČOVÁNÍ A ZKRATEK	10
ÚVOD	11
1. BUDOVA DIVADLA V KONTEXTU DOBY	13
1. 1. VÝSTAVBA DIVADLA A JEHO OTEVŘENÍ ROKU 1888	13
1. 1. 1. <i>Angelo Neumann v Neues Deutsches Theater</i>	<i>14</i>
1. 2. MEZI PRVNÍ A DRUHOU SVĚTOVOU VÁLKOU	15
1. 3. 2. SVĚTOVÁ VÁLKA	16
1. 4. PO ROCE 1945	16
1. 5. PŘÍSTAVBA PROVOZNÍ BUDOVY A REKONSTRUKCE SMETANOVA DIVADLA 1967-1973	17
1. 6. HISTORIE REKONSTRUKCE 2016-2018.....	20
2. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR A FINANCOVÁNÍ	27
2. 1. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR	27
2. 1. 1. <i>Architektonický záměr pro historickou budovu Státní opery</i>	<i>28</i>
2. 1. 2. <i>Architektonický záměr pro Provozní budovu SO.....</i>	<i>29</i>
2. 2. INVESTOR PROJEKTU	31
2. 2. 1. <i>Program péče o národní kulturní poklad</i>	<i>31</i>
2. 2. 2. <i>Srovnatelné projekty rekonstrukce v rámci Programu péče o národní kulturní poklad</i>	<i>33</i>
3. ZMĚNY NA BUDOVĚ	34
3. 1. DOKUMENTACE	34
3. 2. KATEGORIZACE PRACÍ NA BUDOVĚ.....	34
3. 3. RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE	34
3. 4. STAVEBNÍ PRÁCE.....	36
3. 4. 1. <i>Interiéry provozní části historické budovy SO.....</i>	<i>36</i>
3. 4. 2. <i>Sítě a rozvody sítí</i>	<i>36</i>
3. 5. DIVADELNÍ TECHNOLOGIE	37
3. 5. 1. <i>Dolní jevištní sféra</i>	<i>37</i>
3. 5. 2. <i>Horní sféra</i>	<i>38</i>
3. 6. TECHNICKÉ VYBAVENÍ JEVIŠTĚ	39
3. 6. 1. <i>Světelná technika.....</i>	<i>39</i>
3. 6. 2. <i>Zvuková technika.....</i>	<i>40</i>
3. 7. SKLADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	40
4. PROVOZ SOUBORU STÁTNÍ OPERY V DOBĚ REKONSTRUKCE	42
4. 1. FORMA SPOLUPRÁCE.....	43
4. 1. 1. <i>Plánovaný harmonogram hracího dne Opery v HDK</i>	<i>44</i>
4. 2. PŘESUNUTÍ INSCENACÍ A ZÁZEMÍ DO JINÝCH PROSTOR	44
4. 3. TECHNICKÉ PARAMETRY A ZÁZEMÍ HUDEBNÍHO DIVADLA KARLÍN V KONTEXTU INSCENACÍ STÁTNÍ OPERY	45
4. 4. MARKETING A TRŽEBNOST	46
4. 4. 1. <i>Stálá marketingová strategie a specifika prodeje pro Státní operu</i>	<i>46</i>
4. 4. 2. <i>Marketing Opery Národního divadla v kontextu rekonstrukce Státní opery</i>	<i>48</i>

4. 4. 3. Řízená rozpočtová ztráta a vícenáklady určené na stěhování SO.....	49
4. 4. 4. Vícenáklady určené na stěhování SO.....	50
ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY	54
PŘÍLOHY.....	60

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – příklad 3D vizualizace budov SO

Příloha 2 – zápis z jednání komise k variantám rekonstrukce SO

Příloha 3 – seznam osvětlovací techniky SO

Příloha 4 – seznam zvukové techniky SO

Příloha 5 – půdorys jeviště SO

Příloha 6 – boční řez jeviště a půdorys točny HDK

Příloha 7 – tabulka předpokládaných vícenákladů po dobu rekonstrukce SO (finanční rok 2016)

SEZNAM POUŽITÉHO OZNAČOVÁNÍ A ZKRATEK

ČR - Česká republika

HDK – Hudební divadlo Karlín

MHMP – Magistrát hlavní města Prahy

ND - Národní divadlo

SD – Smetanovo divadlo

SO - Státní opera

Úvod

Divadelní domy a jejich každodenní provoz jsou, abstraktně řečeno, jeden velký a křehký organismus, jehož jednotlivé díly do sebe musí bezchybně zapadnout, aby mohly pracovat správně a bez jakýchkoliv potíží. Složky divadla, ať už jsou umělecké či technické, svou prací vytvářejí snahu vedoucí k úspěšnému cíli, kterým je v konečném důsledku vždy jediné - divadelní inscenace. Jeho nastudování a následovné reprízování je středobodem každé divadelní instituce v klasickém slova smyslu. Pro diváka je pak někdy jediným viditelným výstupem, dle kterého si může vytvořit názor nejen na účinkující umělce, ale i na samotný divadelní dům. Soukolí veškeré spolupráce a aktivit, které jsou s tímto viditelným výstupem spojeny, tak zůstávají pro běžného smrtelníka zcela skryty a ona křehkost neodhalena.

Má práce se zabývá rekonstrukcí divadla, která vždy znamená velký zásah do tohoto organismu.

Jako hlavní zaměření mé bakalářské práce jsem si vybral rekonstrukci jednoho z největších operních o divadelních domů v České republice - Státní opery. V kontextu českého divadelního mikrosvěta se jedná o zcela ojedinělou akci, která se uděje maximálně jednou za desetiletí. Svým načasováním mi tak byla nabídnuta možnost tento proces zachytit a popsat postupy, které byly a budou nutné od započetí projektu - jeho plánování až k ukončení přípravných prací, které vrcholí vypsáním výběrového řízení na generálního dodavatele stavebních prací.¹

V mé práci se zaměřím na několik aspektů rekonstrukční akce. Prvním bude zachycení historického a politického kontextu, ve kterém se budova za 128 let své existence ocitla - divadlo sloužilo mnoha cílům a potřebám a na pražské divadelní mapě má velmi netradiční postavení.

¹ Věstník veřejných zakázek - Formulář 649563. *Věstník veřejných zakázek* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2016. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/de/Form/Display/649563>

Dále se budu snažit popsat veškeré povinnosti a nutné postupy spjaté s rekonstrukcí velkého divadelního domu a v tomto ohledu doufám, že práce poslouží jako názorný příklad, který poukáže na chyby a jak se jich při akcích podobného typu vyvarovat a na co být připraven. Celková rekonstrukce svým rozsahem zasahuje veškeré dění a musí se jí přizpůsobit každodenní provoz. Ve své práci chci proto poukázat i na veškeré důsledky, které jsou s tím spojeny.

Avšak i přes možné tendence zobecnění problémů spjatých s rekonstrukcí divadelních domů a jejich aplikace na jakýkoliv jiný divadelní provoz se budu co nejvíce zaměřovat na specifika rekonstrukce Státní opery.

Mým posledním zaměřením budou konkrétní proměny budovy, a to od v podstatě málo viditelné změny vnější až po zcela radikální proměny divadelních technologií a technického vybavení celé budovy, které vykonávají úkony nezbytně nutné k jejímu provozu.

1. BUDOVA DIVADLA V KONTEXTU DOBY

1. 1. VÝSTAVBA DIVADLA A JEHO OTEVŘENÍ ROKU 1888

Poté, co 12. srpna 1881 vyhořela nedokončená budova českého Národního divadla, zvedla se v Českých zemích vlna solidarity a snahy o jeho znovuvybudování. Za 47 dní byl vybrán 1 milion zlatých a divadlo bylo otevřeno 18. listopadu 1883.

Pražská německá komunita měla od roku 1783 ve správě Nosticovo divadlo. Po sto letech užívání byla budova divadla v desolátním a nevyhovujícím stavu. V návaznosti na výstavbu velkého českého divadla a vzhledem k nevyhovujícím kapacitám a prostorám Stavovského divadla byl 4. února 1883 ustaven Německý divadelní spolek (Deutscher Theaterverein). Náplní spolku bylo shromáždit finance na výstavbu nové německé divadelní budovy v Praze.

Německý divadelní spolek se nejdříve v roce 1884 obrátil na Zemský sněm, který však státní subvenci výstavby zamítl. Přístup k financování výstavby budovy se proto změnil. Byla oslovena německá, především majetná veřejnost. Základní kapitál poskytla německá šlechta, velkopřemyslníci a bankéři. Další peníze německému divadelnímu spolku přineslo pořádání vyhlášeného každoročního plesu a v neposlední řadě národní loterie. Ta byla povolena roku 1885 ministerstvem financí a výjimečná byla především výhrami, mezi které se řadily rozličné osobní předměty zástupců vyšší společnosti. Jen tato loterie přinesla projektu částku 200 tisíc zlatých.

Stavební plány vznikaly mezi lety 1883 a 1886 a celková cena projektu byla stanovena na 750 tisíc zlatých. Vypracování architektonického záměru bylo zadáno projektantské firmě Fellner a Helmer, která v Českých zemích vyprojektovala mimo jiné divadla v Liberci, Jablonci nad Nisou či v Karlových Varech. Hlavním architektem projektu se stal Karl Hasenauer. Provedení stavby bylo svěřeno staviteli Alfonsu Wertmüllerovi. Budova měla být vystavěna na místě původního dřevěného Novoměstského divadla.

Dne 25. března 1886 byly započaty přípravné práce. Budova měla být otevřena roku 1887 ke 100. výročí světové premiéry opery Don Giovanni v Praze. Kvůli nesplněným bezpečnostním předpisům se však otevření přesunulo.

Budova Neues Deutsches Theater, neboli Nového německého divadla, byla nakonec otevřena 5. ledna 1888 operou Richarda Wagnera *Die Meistersingers von Nürnberg*². Prvním ředitelem se stal Angelo Neumann. Divadlo mělo kapacitu 1500 míst na sezení a 500 míst na stání. Šířka portálu jeviště byla 13,8 m a hloubka 25 m.

1. 1. 1. ANGELO NEUMANN V NEUES DEUTSCHES THEATER

Angelo Neumann byl pro divadlo velmi cennou osobností. Byl totiž známým obdivovatelem Richarda Wagnera a od skladatele zakoupil na osobní náklady mobiliář k jeho inscenacím. S Wagnerovým repertoárem posléze působil mezi lety 1876 až 1882 v divadle v Lipsku, kde jako první mimo Bayreuth uvedl wagnerovskou tetralogii *Der Ring des Nibelungen*³.

V roce 1885 přijal místo ředitele Stavovského divadla, kam přichází i s celým fundusem, a pokračuje v inscenování Wagnerových děl. Toho samého roku přivádí do Prahy Gustava Mahlera, který uvede opery *Zlato Rýna* a *Valkýra*. Mahlerovo působení v Praze, i přesto, že tam strávil jen jednu sezónu, znamenalo pro Neumanna velký ředitelský úspěch.

Neumannova dramaturgie byla již od začátku jeho působení v Neues Deutsches Theater velmi ambiciózní. Jeho hlavním cílem bylo přivést do Prahy mladé i zkušené umělce z německy mluvících zemí a zároveň scénu otevřít hostování prestižních zahraničních souborů.

Neumann se zaměřil na nová operní díla a díla klasická, která byla uváděna v pražské premiéře. V rámci výběru repertoáru musel dodržovat dohodu s Národním divadlem. Neumann měl přednostní právo na uvádění italských děl a Národní divadlo mohlo přednostně uvádět repertoár francouzský.

² Mistři pěvci norimberští

³ Prsten Nibelungův

Mezi nejvýznamnější dirigenty, kteří v této době působili v Neues Deutsches Theater, patřili Franz Schalk či Otto Klemperer.

Do divadla se přenesla i část repertoáru činoherního souboru běžně působícího ve Stavovském divadle. Uváděny byly hry Henrika Ibsena, Maxima Gorkého či Antona Pavloviče Čechova.

Zahraniční hosté byli opravdu tím nejlepším, co se v této době dalo na evropských jevištích vidět. Hostoval zde například soubor Meiningenských, soubor pod vedením Maxe Reindhardta a proslulá diva Eleonor Duseová. Neumann také založil tradici tzv. Májových her, které byly v podstatě třítydenním divadelním festivalem, na který byly za obrovské náklady zvány soubory z Německa, Rakouska a Itálie. Tento festival byl přerušen až první světovou válkou. Angelo Neumann zemřel roku 1910.

1. 2. MEZI PRVNÍ A DRUHOU SVĚTOVOU VÁLKOU

Po smrti Neumanna se divadlo snažilo držet uměleckou laťku co nejvýše. S tímto obdobím jsou nejvíce spjati dirigenti Alexander von Zemlinsky a poté Georg Széll. Kromě klasického zahraničního repertoáru se začaly uvádět i opery českých skladatelů, jako například Dalibor Bedřicha Smetany či Jakobín Antonína Dvořáka.

Po záboru Stavovského divadla českými herci v roce 1920 se do Nového německého divadla stěhuje i německý činoherní soubor a musí se proto upravit divadelní provoz.

Kolem roku 1932 začínají z Německa do Prahy přicházet umělci prchající před nastupujícím nacistickým režimem a význam Nového německého divadla tak výrazně stoupá, až do roku 1938 jsou činoherní i operní soubor v evropském kontextu velmi ceněnými tělesy. Divadlo je uzavřeno v září roku 1938 a soubory jsou rozpuštěny.

1. 3. 2. SVĚTOVÁ VÁLKA

Na podzim 1938 ukončilo oficiálně Nové německé divadlo svou činnost. Budova zůstala nadále prázdná a o odkoupení divadla projevil zájem čsl. stát, který zde hodlal zřídit další scénu Národního divadla. Než však došlo k dohodě s Německým divadelním spolkem, který doposud budovu provozoval, došlo v březnu 1939 k okupaci Československa a další osud divadla byl již diktován mocenskými orgány Protektorátu Böhmen und Mähren.

Počátkem roku 1940 bylo v Berlíně rozhodnuto o částečné renovaci divadelní budovy včetně instalování nového osvětlovacího parku. Práci se ujala firma AEG. Divadlo se přejmenovalo na Deutsches Opernhaus (na rozdíl od Němci znovu zabraného Stavovského divadla, v němž byla pod názvem Deutsches Schauspielhaus provozována činohra). Německá opera nefungovala v prvních letech nacistické okupace jako stálá scéna, ale sloužila pouze k příležitostným hostováním renomovaných orchestrů, operních a baletních souborů z Říše a dalších zemí, případně k politickým shromážděním nacistických špiček. Trvalý provoz zde byl obnoven až v sezoně 1942-43, kdy tu byl ustaven stálý operetní soubor s personálem složeným z Němců i Čechů. Od 28. 11. 1943 budova divadla poskytla dočasné útočiště opeře z Duisburgu, která následkem válečných událostí přišla o své působiště v Německu. Od 1. 9. 1944 byla nařízením protektorátní vlády všechna divadla uzavřena. Personál Německé opery byl nasazen do zbrojního průmyslu a divadlo se už do konce války ke své činnosti nevrátilo.

1. 4. Po roce 1945

Těsně po konci druhé světové války bylo divadlo přejmenováno na Divadlo 5. května a pod správu ho přijalo Revoluční odborové hnutí vedené režisérem Antonínem Kuršem a dirigentem a skladatelem Aloisem Hábou. Obnovený provoz byl zahájen 19. června činoherní inscenací hry Igora Vsevolžského Železný potok. Operní soubor zahájil provoz 1. září téhož roku. Činoherní soubor však v roce 1946 z divadla odchází a vzniká tak společný operní a baletní soubor Velká opera 5. května. Ten však kvůli únorovému komunistickému převratu roku 1948 v prostoru působí pouze do července tohoto roku.

Od sezony 1948/49 je z rozhodnutí ministra kultury Zdeňka Nejedlého budova přejmenována na Smetanovo divadlo a připojena k Národnímu divadlu.

V období do roku 1967 se ve Smetanově divadle provádí operní a ve větším měřítku i baletní světový repertoár a divadlo opět hostí významné zahraniční soubory. Mimo jiné Komische oper Berlin, Staatsoper Berlin, baletní soubory Velkého divadla v Moskvě, National Ballet London či Kubánský národní balet.

1. 5. PŘÍSTAVBA PROVOZNÍ BUDOVY A REKONSTRUKCE SMETANOVA DIVADLA 1967-1973

V roce 1966 byly zahájeny přípravy nutné rekonstrukce budovy Smetanova divadla. Důvodů k ní bylo několik. V sousedství budovy, na místě bývalé pražské burzy, byla připravena stavba budovy Federálního shromáždění. Dále pak startoval projekt výstavby prvního úseku pražského metra mezi stanicemi Sokolovská (dnešní stanice Florenc) a Kačerov. V sousedství Státní opery a budovy Federálního shromáždění byla vystavěna stanice Muzeum, která jedním ze svých východů přímo ústí k oběma budovám. Tato trasa metra byla otevřena roku 1974.

Projektem rekonstrukce budovy Smetanova divadla a výstavby Federálního shromáždění byl jako generální projektant pověřen Projektový ústav výstavby hlavního města Prahy – Atelier GAMA. Autory rekonstrukce se stali Ing. arch. Karel Prager a ak. arch. Jiří Albrecht. Součástí budovy FS se stala i Provozní budova Smetanova divadla, která poskytla nutné zázemí pro zaměstnance divadla.

Původním záměrem rekonstrukce historické budovy byla pouze výměna jevištní části a jejího zázemí. Celková výše investičního úkolu činila 12 mil Kčs⁴. Dne 6. září 1966 byla projektovým pracovním týmem (tvořeným zástupci ateliéru GAMA a Národního divadla) navržena celková rekonstrukce a zároveň byl předložen přepracovaný předpoklad rozpočtu ve výši 25,150.000 Kčs.

⁴ Zpráva o průběhu jednání 6. září 1966, zdroj archiv Národního divadla

Hlavních argumentů celkové rekonstrukce bylo několik. Prvním byl přesun energocentra Smetanova divadla do budovy Federálního shromáždění a změny logistických tras v okolí budovy spojené s proměnou sousedství Smetanova divadla. Provoz Smetanova divadla byl dočasně ukončen 2. června 1967.

Velký stavební zásah byl proveden v divácké části. Zde projektanti řešili především zanedbaná foyer divadla, které označili za „chudobné“. Jako řešení bylo zvoleno doplnění divácké části o nové světelné prvky, vytapetování holých zdí, položení koberců a případně mramorové dlažby. Projektanti se takto snažili prostor dosytit ozdobnými prvky. Dozdobené byly například původní lustry.

Dále se řešil problém s kapacitami a místem pro divácký servis. V prostoru druhého balkonu byly zazděny vstupy na verandy a na jejich místa byly přemístěny šatny. V přízemí také vznikly dva nové prostory pro setkávání diváků.

Významnou změnou prošla hledištní část, kde byly vyměněny sedadla. Původní zde sloužily již od otevření Státní opery, tedy více jak 80 let. Všechna lóže byly přisvětleny novými světelnými zdroji.

Rekonstrukce jevištní části zahrnovala vyhloubení místa pro hydraulickou motorovou točnu o průměru 15 m rozdělenou na část zvedacích stolů a dva okrajové segmenty. Dále byla výška jevištní části upravena na 23 m, a to přístavbou charakteristické „krychle“, která plní účel praktický, avšak zcela nerespektuje historickou architekturu a působí tak v kontextu celé budovy velmi rušivým dojmem. Nově byly zřízeny jevištní lávky určené k obsluze nových motorických a zrenovovaných ručních tahů.

Prostor byl doplněn o novou požární oponu o váze 12,300 kg a rozměrech 16x11m. Její výtvarné řešení bylo provedeno na základě výběrového řízení akad. mal. Ladislavem Vackem a Ladislavem Vrátníkem. Autoři se při malbě nechali inspirovat nedokončenou partiturou přede hry Pražský karneval⁵ Bedřicha Smetany.

⁵ Pražský karneval byla jednou z posledních skladatelových prací, která vznikala v roce 1883. Nikdy však nebyla dokončena.

Jevištní část zároveň prošla významnou proměnou technického zázemí. Nově bylo doplněno o reproduktory, mikrofony, vzduchotechniku, televizní a kamerovou techniku. Zvukařská kabina a světelná kabina byly zapracovány do prostoru za přízemním hledištěm, tak, aby splývaly se zadní zdí sálu a nepůsobily rušivě.

Nově byly nainstalovány motorizované jevištní stoly v prostoru orchestřiště. Ty dovolovaly, jak je již dnes zcela běžnou praxí, vyzvednutí orchestřiště na několik možných výšek včetně zarovnání s forbínou pro rozšíření prostoru jeviště.

Provozní budova přinesla Smetanovu divadlu především potřebné rozšíření kapacity administrativní a prostor pro umělce. Divadlo nově získalo kanceláře, klub a jídelnu. Pro umělecké složky pak dva baletní sály, dvě sborové zkušebny, místnosti korepetice, šatny, místnosti pro skladování nástrojů a notových materiálů, či sklad dekorací spojený s kolejovým systémem převozu dekorací nebo novými nákladními výtahy. Veškerá logistika divadla pak byla centralizována skrze nově vystavěný tzv. „tunel“, jenž se nachází v prostoru mezi budovou Federálního shromáždění a Provozní budovou Státní opery a umožňuje návoz materiálu z ulice Vinohradská. Na druhé straně pak ústí k parkovišti pro zaměstnance Národního muzea a Státní opery. Po návozu dekorací či materiálu do tunelu jsou z tohoto místa tyto artikly distribuovány dále do divadla. Tunel v současnosti využívají i Národní muzeum a restaurace Čestř jako služební vchod pro pomocný personál. Konečný rozpočet rekonstrukce byl 109,543.000 Kčs⁶ a přístavba Provozní budovy vyšla na dalších 94,993.000 Kčs. Investorem stavby byla Československá socialistická republika skrze Ministerstvo kultury ČSSR. Generálním dodavatelem stavby byly Pozemní stavby Pardubice a pověřeným zodpovědným konstruktérem byl Ing. Bohumil Váňa. Divadlo bylo otevřeno na začátku dubna 1973 novou inscenací baletního triptychu – A.P.Borodin: Polovecké tance, N.A.Rimskij-Korsakov: Šeherezáda a R. Schumann: Karneval⁷. V průběhu rekonstrukce umělecké soubory Smetanova divadla hostovaly v ostatních budovách Národního divadla.

⁶Smetanovo divadlo - kolaudační protokoly, leden 1973, archiv Národního divadla.

1. 6. HISTORIE REKONSTRUKCE 2016-2018

V dubnu roku 1992 se rozdělil svazek Smetanova divadla a Národního divadla.⁸ Správu Smetanova divadla, všech kolektivních těles SD a operního souboru převzala nově vzniklá příspěvková organizace Ministerstva kultury Státní opera. Její dvacetileté fungování bylo problematické.⁹ Státní opera se potýkala s nedostatečnou subvencí, často neměla peníze na větší či komplexní opravy a v průběhu existence budovu Státní opery spíše záplatovala.

Dne 1. ledna 2012 byla z rozhodnutí ministerstva kultury Státní opera Praha p.o. sloučena s Národním divadlem Praha. Tomuto kroku předcházelo složité vyjednávání o podobě spojení těchto dvou institucí.¹⁰ Konečným výsledkem je společná existence orchestru ND, sboru ND, orchestru SO a sboru SO. Naopak soubor operních sólistů je společný pro všechny scény Národního divadla. Všechny tyto umělecké složky jsou sdruženy pod Operu Národního divadla a Státní opery, kterou řídí jeden ředitel a jeden umělecký ředitel. Oba dva soubory, Opera Národního divadla a Státní opera mají vlastního hudebního ředitele.

Dle pana Ing. Václava Peloucha, vedoucího projektu rekonstrukce Státní opery a ředitele provozně – technické sekce Národního divadla, byla již ministerstvem kultury zvažována rekonstrukce budovy Státní opery během fungování Státní opery jako samostatného subjektu.

⁷RATHOUSKÝ, Jiří. Smetanovo divadlo: Průvodce historií divadla a jeho budovami. Praha: Národní divadlo, 1987.

⁸TLUCHOŘ, Jiří. Z archivu: Národní divadlo a Státní opera před dvaceti lety. In: *Opera Plus* [online]. 2012. Dostupné z: <http://operaplus.cz/z-archivu-narodni-divadlo-a-statni-opera-pred-dvaceti-lety/?pa=2>

⁹DVOŘÁK, Vít. Jiří Srstka: Spojení ND a SOP – ano nebo ne? (1). In: *Opera Plus* [online]. 2011. Dostupné z: <http://operaplus.cz/jiri-srstka-spojeni-nd-a-sop-ano-nebo-ne-1/>

¹⁰JIREŠ, Roman. Transformace pražské operní scény vyvolává protichůdné reakce. In: *Divadlo.cz* [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.divadlo.cz/transformace-prazske-operni-sceny-vyvolava-protich>

V roce 2011 se stala vítězem výběrového řízení, společností di5 architekti a inženýři s.r.o., provedena 3D pasportizace¹¹ a vypracování dokumentu Technické posouzení historické a provozní budovy Státní opery Praha, kde se hodnotí stav budov. Vedení Státní opery Praha p.o. vyžadovalo rekonstrukční zásah do budovy, avšak k tomu nedošlo z důvodu rozhodnutí o spojení institucí. Důvodem byl již zhoršující se stav technologií a především částí zrekonstruovaných při poslední rekonstrukci mezi lety 1967 – 1973.

Hlavní nedostatky a nutnou komplexnost opravy zdůrazňuje v rozhovoru pro Lidové Noviny ředitel Národního divadla prof. Jan Burian: „Byly takové nápady jako opravit točnu a jede se dál, ale konečně se tomu začala věnovat péče podle zdravého rozumu. Vždyť tam například teče kanalizace a elektrické vedení je z roku 1971. Budova teď funguje, ale to se může za takového stavu rychle změnit v havarijní stav. Dělaly se tam opravy šaten a fasády, jenže ty vůbec neřešily infrastrukturu, která je ve špatném stavu. Také padl nápad, že by se to opravilo bez fasády. Jenže ta se musí okopat, protože je nutné ji odizolovat. Budova trpí otřesy z magistrály a nové obvody se bez sanace neobejdou. Při takové opravě je všechno propojené...”¹²

Rozhodnutí o započetí prací na přípravě projektu rekonstrukce budovy Státní opery bylo představeno Ministerstvem kultury v září roku 2012.

Rekonstrukci bylo možné provést ve dvou variantách – dílčí nebo generální. V roce 2012 po společném souhlasu Národního divadla a Ministerstva kultury byla přijata varianta rekonstrukce dílčí. Ta měla probíhat tzv. „za provozu“ mezi roky 2015-2018. Znamenalo by to prodloužení divadelních prázdnin Státní opery vždy od začátku června do začátku října daného roku.

¹¹ Příloha 1. Pasportizace znamená převedení budovy, včetně všech sítí a interiérů do 3D vizualizací.

¹² MACHALICKÁ, Jana. Záplatování se ve Státní opeře nic neřeší. *Lidové noviny*. 2016, 29.(39), 7. ISSN 0862-5921.

Projekt rekonstrukce je financován z programu Ministerstva financí „Péče o národní kulturní poklad“ na období let 2007 až 2017. Dle závěru investičního záměru byla vyčleněna částka 360 mil. Kč vč. DPH, která měla pokrýt náklady opravu celé budovy včetně technického zázemí. Požadavkem Ministerstva kultury bylo co nejrychlejší možné započítí čerpání finančních zdrojů a jejich vyčerpání do roku 2018.

Jako první se začalo investovat do obnovy světelného parku a zvukové techniky. Světelný park se revitalizoval v průběhu let 2013 a 2014. S ohledem na budoucí rekonstrukci byly zakoupeny pouze odnímatelné a lehce manipulovatelné komponenty – světelná tělesa, projektory a stmívací jednotky. Zvukové vybavení se vyměnilo v roce 2013. Jednalo se o nové reproduktory, zvukařské pulty a inspicentské zařízení.

V sezoně 2013/2014 byl Národním divadlem vypsán projekt na druhou část rekonstrukce Státní opery, která měla projekt završit. Dle investičního záměru se jednalo o opravu sítí budovy – elektřiny a rozvodů plynu, vody a topení. Dále měla být vyměněna veškerá jevištní technologie. Jako třetí nejnaléhavější položka byly vybrány prostory pro diváky. Zde se jednalo o prostory foyer a šaten.

Z důvodů nutné návaznosti bylo třeba projektovat v programu BIM (Building Information Modeling). Tento program mapuje všechny aspekty budovy. Umožňuje především 3D projektování sítí a rozvodů po jednotlivých vrstvách a pracovních etapách. V průběhu projektantských prací v květnu 2014 se však ukázalo, že varianta přerušované rekonstrukce není z důvodů technických nedostatečností budovy proveditelná, a že nově zrekonstruované části by se nedaly po započítí následující etapy napojit na části zatím nezrekonstruované.

V roce 2014 byla při prvním setkání s nově příchozími zástupci Ministerstva kultury poprvé zmíněna možnost celkové rekonstrukce budovy. Při dalších debatách se začal v rámci teoretických i praktických mezí projednávat dopad rekonstrukce tohoto rozsahu na provoz budovy a souborů Státní opery. Velmi důležitým faktorem, se kterým se při jednáních počítalo, byla podmínka na vyčerpání peněz z programu „Péče o národní kulturní poklad“.

Ke dni 26. června 2014 vzniká proto dokument „Dodatek č. 1 k investičnímu záměru“, který rozšiřuje záměr, rozsah a rozpočet projektu. Předpoklad investičních nákladů se zvýšil na 665,0 mil. Kč vč. DPH. Dne 13. října 2014 byla k dodatku č. 1 dopracována příloha obsahující popis dodatečných stavebních prací, který dodatek č. 1 neobsahoval. Příloha žádala o navýšení rozpočtu o dalších 50 mil. Kč vč. DPH. Dodatek a jeho příloha byly schváleny Ministerstvem kultury na podzim 2014.

Projekt však navýšením rozpočtu neodpovídal platným normám vycházejícím ze zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, které stanoví, kdy může být rozpočet navýšen o 20%.

Rozšíření zakázky proto bylo zadáno v režimu jednacního řízení bez uveřejnění dle §23 tohoto zákona. Tento krok v únoru 2015 odsouhlasila vláda ČR. Od února 2015 pak započaly nové projektové práce.

Dne 19. března byla vypsána veřejná zakázka na zpracování projektové dokumentace. Výběrového řízení se zúčastnila pouze firma Masák a Partner s.r.o., která se tak stala jeho vítězem.¹³

¹³ Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery - zpracování projektové dokumentace - jednacím řízením bez uveřejnění. In: *Vsechnyzakazky.cz*[online]. Oživení, o.s., 2015. Dostupné z: <http://www.vsechnyzakazky.cz/zakazka/detail/1313741/Rekonstrukce-historicke-a-provozni-budovy-Statni-opery-zpracovani-projektove-dokumentace-jednaci-rizeni-bez-uverejneni>

V květnu 2015 byl projektovým týmem firmy Masák a Partner s.r.o. vypracován projekt pro stavební povolení a 15. června 2015 byl předán na stavební úřad městské části Praha 1. Stavební úřad prodloužil běžnou lhůtu na rozhodnutí o vydání stavebního povolení z 30 dní na 90 dní s odůvodněním na náročnost projektu. Stavební úřad nařídil i místní šetření. Stavební povolení bylo nakonec vydáno až v polovině prosince 2015.

Na začátku října 2015 byl odeslán na Ministerstvo kultury projekt provedení stavby k připomínkovému řízení.

V prosinci 2015 byla Ministerstvem kultury zřízena komise, která měla za úkol prověřit, zdali konečná navrhovaná částka 933,130.000 Kč bez DPH¹⁴ není příliš vysoká. Komise byla sestavena ze zástupců Ministerstva kultury, Národního divadla, Ministerstva financí ČR a odborné veřejnosti. Komise měla k dispozici všechny části investičního záměru a projektovou dokumentaci. Podle zápisu jednání komise k variantám rekonstrukce Státní opery se komise usnesla takto: „Členové komise souhlasí návrhem Rekonstrukce historické a provozní budovy tak, jak byla předložena ve variantě V0, tedy ve výši projekčního rozpočtu 1 129 mil Kč vč. DPH a doporučují ministru kultury předložit tento projekt rekonstrukce Vládě ČR k odsouhlasení.“¹⁵ Varianta V0 byla označením pro rekonstrukci v plném rozsahu bez jakéhokoliv snižování předpokládaného rozpočtu. „Komise konstatovala, že si nedokáže představit, že by se jakákoliv jednotlivá část rekonstrukce z projektu vyjmula... a doporučila, abych zanechal rozsah rekonstrukce v takovémto stavu“¹⁶, říká Ing. Václav Pelouch.

V lednu roku 2016 byla dokončena zadávací dokumentace projektu a odeslána na Ministerstvo kultury ČR.

Ministr kultury Daniel Herman zařadil na program jednání vlády 2. února 2016 jako bod č. 30 dokument Odůvodnění významné veřejné zakázky s názvem „ND - Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery“. Tento návrh byl schválen.

¹⁴ 1,129 miliardy Kč vč. DPH

¹⁵ Viz příloha - Zápis z komise k variantám rekonstrukce SO

¹⁶ Z osobního rozhovoru, listopad 2015, Praha

„Na základě projektové dokumentace doporučila komise zřízená ministrem kultury variantu, jejíž rozsah podle položkového rozpočtu činí 933,130.000 Kč bez DPH. S daní by cena přesáhla miliardu. Rekonstrukce je připravena včetně projektu a otevřeného výběrového řízení na zhotovitele, řekla ČTK mluvčí Ministerstva kultury Simona Cigánková. Financování rekonstrukce je zajištěno z programu Péče o národní kulturní poklad, z něž se hradí opravy či novostavby sídel významných kulturních institucí.

Představení, která se v budově opery hrála, budou přenesena do historické budovy ND a Hudebního divadla Karlín. V příští sezoně se v karlínském divadle odehraje 95 a v historické budově ND 36 představení z repertoáru Opery Národního divadla a Státní opery. Baletní představení budou uváděna v historické budově ND, ve Stavovském divadle, na Nové scéně a v Karlíně. Zajištěny jsou i náhradní zkušební prostory. Státní opera v sezoně 2016/2017 pojedje na několikátýdenní turné do Japonska, podobný režim bude v sezoně 2017/2018.

Ministerstvo také uvedlo, že bude zachován Orchester Státní opery, Sbor Státní opery i Balet Národního divadla. Jejich zachování je rozhodující pro umělecky úspěšný a plnohodnotný provoz Státní opery po jejím znovuootevření.¹⁷

V návaznosti na rozhodnutí vlády začaly práce na vypracování zadání veřejné zakázky na rekonstrukci Státní opery. Veřejná zakázka byla zveřejněna pod evidenčním číslem formuláře 7602031020786 na Věstníku veřejných zakázek 26. února 2016. Termín pro odhalení nabídek je určen na 19. května 2015, tedy 1 a půl měsíce před předpokládaným zahájením rekonstrukce. Ing. Václav Pelouch přiznává že: „bohužel je možné, že se lhůta na takzvané otevírání obálek může prodloužit s ohledem na dotazy uchazečů na dodatečné informace o potřebných kvalifikacích subdodavatelů.“

¹⁷*Vláda schválila rekonstrukci Státní opery za miliardu korun* [online]. In: . Institut umění - Divadelní ústav, 2016. Dostupné z: <http://www.divadlo.cz/vlada-schvalila-rekonstrukci-statni-opery-za-milia>

Již v prvním týdnu po zveřejnění zakázky si u mandátáře projektu objednalo projektovou dokumentaci 20 subjektů.

Následně byla vypsaná veřejná zakázka pod identifikačním číslem formuláře 7601011032548 na technický dozor stavebníka a dozor BOZP. Ten je potřeba pro kontrolu projektové dokumentace a stavebních norem. Opět se jedná o nadlimitní zakázku, a to o objemu 20 mil. Kč bez DPH.

2. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR A FINANCOVÁNÍ

2. 1. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR

Architekt Martin Růžička, hlavní projektant rekonstrukce budovy Státní opery při prezentaci architektonického záměru zmiňuje jako hlavní specifikum tohoto projektu statut budov Státní opery a Provozní budovy SO jako kulturních památek. Tento statut předurčuje při jakékoliv rekonstrukci či jiné změně na budově postup v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. V tomto zákoníku v § 2 je kulturní památka definována následovně:

„(1) Za kulturní památky podle tohoto zákona prohlašuje ministerstvo kultury České republiky nemovitě a movité věci, popřípadě jejich soubory,

- a) které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické,
- b) které mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem“¹⁸

„V praxi to znamená, že člověk musí respektovat podstatu těchto objektů, a to jak historickou, tak stavebně architektonickou,“¹⁹ říká architekt Martin Růžička.

Statut kulturní památky je zároveň druhým nejvyšším stupněm ochrany hned po národní kulturní památce, kterou zákon o státní ochraně památek specifikuje v § 4 odstavci 1: „Kulturní památky, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky nařízením za národní kulturní památky a stanoví podmínky jejich ochrany.“²⁰

¹⁸ Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

¹⁹ Z osobního rozhovoru, 17. února 2016, Praha.

²⁰ Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

Fakt, že historická budova Státní opery nikdy nedosáhla na statut národní kulturní památky (a s tím spojenou vyšší úroveň ochrany) pak architekt Růžička vysvětluje takto: „Obě budovy spadají do tzv. ochranného rámce. Historická budova Státní opery spadá do dobové výstavby divadel architektonické firmy Helmer a Fellner. Důvodem je spíše kulturně-společensko-historický důvod ochrany než to, že by budova Státní opery byla architektonicky jedinečná, ba naopak je to příklad eklektické výroby, kdy tato firma čerpala z různých zdrojů od historizujících tendencí až po secesi.“²¹

2. 1. 1. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR PRO HISTORICKOU BUDOVU STÁTNÍ OPERY

Pro historickou budovu Státní opery byly hlavními záměry rekonstrukce konzervace budovy a její sanace a ochrana. Projektantský tým se proto snažil o sjednocení celého rázu budovy.

V rámci exteriérových částí neměl tým architektů šanci jakkoliv pozměňovat žádnou jeho součást. V úvahu tedy nepřipadají jakékoliv přístavby či naopak vybourávání částí budovy. Nebude se proto měnit část provaziště, která k budově byla přistavěna při rekonstrukci na přelomu šedesátých a sedmdesátých let, a která výrazně pozměnila estetický ráz budovy.

Interiérovou část rozděluje arch. Růžička dle intenzity zdobených ploch a jednotlivých přístupů k nim:

- a) Mezi zdobené reprezentativní prostory divácké části jak hledištní tak i mimo sál. Jedná se o samotné hlediště, jednotlivá lože a parter. Tyto prostory podléhají památkové ochraně a ve spojitosti s nimi je hlavním cílem uvést je do původního stavu odpovídajícímu době otevření SO. Proto se ani zde nemohu díť žádné zásadní změny, ale pouze práce udržovací a renovační.

²¹ Z osobního rozhovoru, 17. 2. 2016, Praha.

- b) Divácké prostory nezdobené, jež měly být původně inspirovány historickými prameny, které měly být přímým podkladem pro úpravu prostorů. V rámci výzkumu se ale tyto materiály nepodařilo dohledat, pro některé části ani nikdy neexistovaly. Prostory proto budou vybaveny prvky, které architektonický tým bude čerpat z ostatních částí budovy s ohledem na barevnost a jednotlivé charakteristiky.
- c) Zázemí pro umělce, již podle historických pramenů v době otevření divadla velice poddimenzované. Arch. Růžička proto se svým týmem oslovoval jednotlivé umělecké složky souboru a bavil se s nimi o jejich specifických potřebách. Zároveň bylo třeba přihlédnout ke vztahům mezi složkami divadelního provozu a promítnout je do výsledného dispozičního řešení.

2. 1. 2. ARCHITEKTONICKÝ ZÁMĚR PRO PROVOZNÍ BUDOVU SO

I Provozní budova podléhá všem povinnostem spjatým s označením kulturní památky, proto je její vzhled exteriérů a interiérů nezměnitelný. Hlavním požadavkem zadavatele pro firmu Masák a Partner s.r.o. bylo, aby se budova po rekonstrukci vizuálně neproměnila. V budoucnu se rekonstruované prostory dělí na dva okruhy - nadzemní a podzemní.

První jsou prostory, které projdou pouze materiálovou a technologickou obnovou. Jedná se o nadzemní část budovy rozsahem od přízemí až po nejvyšší místo budovy, betonovou nástavbu, která slouží jako výhledová terasa a tyčí se nad ulicí Legerova, po které vede pražská magistrála. Původním záměrem architekta Karla Pragera při projektování této části budovy bylo vytvoření dojmu zvyšující se tíhy, která působí na člověka s více vystoupenými patry. „Než člověk vstoupí do budovy, může si všimnout proskleného vnějšího opláštění a tenkého obvodového materiálu. Po vstupu do budovy a následném stoupání k jejímu vrcholu si člověk začíná uvědomovat postupné kumulování materiálů a jeho objemové zesilování. Člověk tak pociťuje určitou stísněnost,“²² říká architekt Martin Růžička.

²² Z osobního rozhovoru 17. 2. 2016, Praha.

Tato tendence se například projevuje i na proskleném plášti a velikosti okenních tabulek, kdy v přízemním patře jsou okna rozměrově největší a směrem nahoru se zmenšují, až zcela mizí. Betonová nástavba je pak vyvrcholením celého dojmu a měla by v tomto kontextu „levitovat“ nad zbytkem budovy pod ní.

V této části najdeme veškeré kancelářské zázemí úřednického aparátu Státní opery a Opery Národního divadla. Dále se zde nachází velký sborový sál a baletní sál.

Interiéry nadzemní části budou zrepasovány zcela v souladu s původním návrhem architekta Karla Pragera. Znamená to, že všechny stěny, podlahové a stropní krytiny, nábytek i některé zastaralé spotřebiče budou z prostoru odstraněny. Jedná se například o stropní podhledové desky, dřevěné dýhové obložení, koberce a časem opotřebované materiály, se kterými člověk přijde v budově do styku.

Všechny odstraněné části budou nahrazeny autentickými materiály. Dle požadavku zadavatele by tyto měly mít lehce světlejší odstín než materiály současné. To by však při závěrečném porovnání nemělo být znatelné.

Celková koncepce počítá i s detailními položkami. V konečném důsledku budou barevně a vzhledově sladěné i vybírané elektrospotřebiče včetně varných konvic či praček pro oddělení garderoby a běžného kancelářského vybavení.

Druhou částí jsou prostory podzemní části budovy. Jedná se o tři podzemní patra, ve kterých se v současné době nachází technické zázemí celé budovy včetně kotelny, přívodů energie, energocentra a rozvodů vody. Dále zde najdeme šatny pro sbor a orchestr, sklad nástrojů a zkušebny orchestru. V této části budovy se také nacházejí dnes již nevyužívané prostory, a to především nádrže na lehké topné oleje, které se již při vytápění budovy již nepoužívají.

„V podzemní části budovy navazujeme na zdánlivé zužování budovy směrem nahoru. Na tento fakt v této části navážeme a směrem dolů ji tedy budeme opticky rozšiřovat. Toho dosáhneme především aplikací lehkých a modernějších materiálů samozřejmě s přihlédnutím na vyšší patra budovy,“²³ vysvětluje postup architekt Martin Růžička. Podzemní části budovy se zároveň mají otevřít většímu počtu lidí. „Celé olejové hospodářství bude odstraněno a sanováno a na jeho místě budou vytvořeny dva velké multifunkční sály, které mohou sloužit jak pro zkoušky orchestru, sboru, tanečníků, ale i celých inscenací. Rozměry velké zkušebny budou alespoň částečně simulovat jeviště Státní opery. V sousedství zkušebny pak vznikne moderní nahrávací studio pro velké hudební soubory.“²⁴ říká Ing. Václav Pelouch.

2. 2. INVESTOR PROJEKTU

2. 2. 1. PROGRAM PÉČE O NÁRODNÍ KULTURNÍ POKLAD

Program péče o národní kulturní poklad je projektem Ministerstva kultury ČR, který má řešit problematiku financování údržby historických, památkově chráněných budov a výstavby budov pro potřeby státem zřizovaných příspěvkových organizací.

Program se začal připravovat v roce 2005 pod vedením ministra kultury za ČSSD Vítězslava Jandáka. Původní časový rámec programu byl určen na roky 2007 až 2014. Rozpočet projektu byl podle odhadů nákladů jednotlivých investic stanoven na 10,3 miliardy Kč. Část peněz (2 mld. Kč) byla převedena z Fondu národního majetku, který byl roku 2005 zrušen Zákonem č. 178/2005 Sb. o zrušení Fondu národního majetku. Zbylých 8,3 mld. Kč bylo do programu vloženo ze státního rozpočtu.

²³ Z osobního rozhovoru, 17.2.2016, Praha

²⁴ Z osobního rozhovoru, 25.2.2016, Praha

Při přípravě projektu byly primárním cílem investice do generální rekonstrukce historické budovy Národního muzea, rekonstrukce objektu Klementina²⁵ a přístavba depozitáře Národní knihovny v Praze 10 - Hostivař. Dále pak výstavba areálu Národního filmového archivu v Hradištku a výstavba nové hlavní budovy Národního filmového archivu, výstavba centrálního depozitáře Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, oprava jeho hlavní budovy na náměstí Jana Palacha v Praze, výstavba nového depozitáře Národního technického muzea v Čelakovicích a rekonstrukce jeho hlavní budovy v Praze na Letné. Program byl schválen roku 2006.

Hlavním problémem programu, který vyvstal po jeho startu, bylo pomalé čerpání finančních prostředků. Marie Reslová, divadelní kritička, píše o tomto problému v článku „*Národní poklad*“ za 10 miliard na internetovém zpravodajském portálu Česká pozice z roku 2012 takto: „Program běží od roku 2007, tedy více než pět let- Z cílových 10,3 miliardy korun bylo (...) vyčerpáno pouze 1,384 miliardy.“ V článku dále popisuje nedostatečný přístup k informacím o projektu: „Dostupné jsou dílčí informace z vládních informací a usnesení, z médií, nebo přímo z příspěvkových organizací. A z nich není vůbec jasné, zda ke všem zbývajícím financím v Programu jsou přiřazeny konkrétní projekty a v jaké výši.“²⁶

Na začátku roku 2012 rozhodl investiční výbor Ministerstva kultury o rozšíření seznamu investic o dalších 7 položek. Za Národní divadlo jimi byly rekonstrukce budovy Státní opery a rekonstrukce budovy Nové scény ND. Dne 7. září 2012 byl však ministryní Alenou Hanákovou odvolán ředitel Národního divadla Ondřej Černý. Na jeho post jako dočasný ředitel byl dosazen náměstek ministryně kultury Martin Sankot. Sankot, ale vydržel ve funkci pouhý týden. Dočasným ředitelem byl jmenován Ing. Václav Pelouch, ředitel technicko-provozní správy Národního divadla. Přípravné práce na rekonstrukci byly obnoveny až s příchodem nového ředitele prof. Jana Buriana do funkce na začátku sezony 2013/2014.

²⁵ Pod správou Národní knihovny

²⁶ RESLOVÁ, Marie. Národní poklad za 10 miliard: vládní program plný podivných příběhů. In: *Česká pozice* [online]. MAFRA, a.s., 2012. Dostupné z: http://ceskapozice.lidovky.cz/narodni-poklad-za-10-miliard-vladni-program-plny-podivnych-pribehu-p95-/tema.aspx?c=A120926_221000_pozice_77935

O připojení projektu rekonstrukce k Programu péče o národní kulturní poklad rozhodl v lednu 2014 Daniel Herman po svém nástupu do funkce ministra kultury.

2. 2. 2. SROVNATELNÉ PROJEKTY REKONSTRUKCE V RÁMCI PROGRAMU PÉČE O NÁRODNÍ KULTURNÍ POKLAD

Z důvodu podobných parametrů rekonstrukce jsem vybral stavební akce financované ze stejného programu MFČR. Jedná se o dva projekty, které jsou s ohledem na průběh výběrového řízení a stavebních prací zcela odlišné a ve zkratce bych chtěl poukázat na dva možné průběhy rekonstrukce SO.

Prvním příkladem je rekonstrukce historické budovy pražského Umělecko-průmyslového muzea. Ta započala v lednu roku 2015 a její dokončení je plánováno na prosinec roku 2016. Výběrového řízení na zhotovitele zakázky o finančním objemu 531 milionů Kč²⁷ proběhl bez odvolání jakékoli zúčastněné strany a rekonstrukce začala dle časového plánu. Jako druhý, opačný příklad se nabízí generální oprava historické budovy Národního muzea v blízkém sousedství Státní opery. Ta je zavřena již od roku 2011, kdy začali i přípravy výběrového řízení. To bylo vypsáno na začátku roku 2013 a zúčastnilo se ho 7 subjektů. Odhadovaná cena zakázky byla dle Národního muzea stanovena na 2,4 miliardy Kč bez DPH. Po otevření obálek během výběrového řízení se Národní muzeum pro údajné nedostatky rozhodlo vyloučit cenově nejnižší zakázku sdružení firem Strabag a.s. a Instalace Praha s.r.o. v hodnotě cca 1,150 mld. Kč bez DPH, která byla o 200 milionů Kč levnější než druhá nabídka v pořadí. Společnost Strabag v reakci na rozhodnutí podala na antimonopolní úřad návrh na přezkoumání vyřazení zakázky. Antimonopolní úřad následně dal zapravdu Národnímu muzeu, které vybralo jako vítěze výběrového řízení skupinu firem Metrostav, Průmstav a IMOS Brno. Celá kauza však pozdržela plánovanou rekonstrukci o více než 1 rok. Národní muzeum tak nestihne otevřít v roce 2018 na oslavu svého 200letého výročí od založení. Na konci roku 2018 má být rekonstrukce teprve dokončena a budova předána.

²⁷ Částka se skládá z výdajů na opravu historické budovy v hodnotě 300 mil Kč a výstavbu nového depozitáře v Praze - Stodůlkách ve výši 231 Kč.

3. ZMĚNY NA BUDOVĚ

3. 1. DOKUMENTACE

Veškeré nutné změny na budově Státní opery a Provozní budovy SO jsou zaneseny ve třech dokumentech vypracovaných technicko-provozní správou ND. Jedná se o Investiční záměr pro projekt Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery, Legerova 75, 110 00 Praha 1 a Dodatek č. 1 k investičnímu záměru. Třetím dokumentem je dopis adresovaný panu Ing. Marcelu Uchytilovi, řediteli odboru investic a veřejných zakázek Ministerstva kultury ČR ve věci ND - Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery, evid. č.: 134V124000009 s požadavkem o navýšení rozpočtu rekonstrukce.

3. 2. KATEGORIZACE PRACÍ NA BUDOVĚ

Investiční záměr byl vypracován k 1. říjnu 2012 zástupcem ředitele technicko-provozní správy ND Miroslavem Růžičkou a schválen toho samého dne Ing. Václavem Pelouchem, ředitelem této sekce ND. Záměr se sestává z 35 stránek textu a rozděluje rekonstrukci na 3 hlavní oblasti prací. Jsou to práce restaurátorské, stavební, rekonstrukce energetické části a revitalizace a modernizace divadelních technologií. Následující dokumenty se této kategorizace prací drží a žádnou další kategorii nepřidávají.

3. 3. RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE

Restaurátorské práce budou vykonávány pouze na historické budově Státní opery a primárně se zaměří na diváckou část a venkovní část.

Největší předpokládanou investicí v rámci restaurátorských prací bude obnova štukové výzdoby interiérů budovy. V současnosti je většina štukatur v dezolátním stavu. Budou proto sejmuty otisky jednotlivých kreseb, ze kterých budou vyrobeny šablony. Následně budou odstraněny, případně očištěny, omítky, které jsou ve špatném stavu. Dále budou restaurátory opraveny nebo doplněny všechny kresby v odpovídající barevnosti. Stejným způsobem budou opraveny i stropní fresky v sále a diváckých prostorech.

Další velkou investicí bude zlacení štukové výzdoby, plastik a reliéfů. Dle investičního záměru: "Stávající stav vykazuje značný stupeň degradace materiálu, kdy dochází k černání zlacení."²⁸

V prostoru lóží se revitalizace dočká 76 kusů původních zrcadel. Ta jsou v současné chvíli poničena „nechtěným kontaktem s divákem.“ Plochy zrcadel začínají slepnout a budou vyměněny. Sádrové rámy zrcadel vzhledově imitující dřevořezbu jsou buď narušeny zčásti (upadlé kusy) nebo skoro celé chybí. Budou proto odlity formy, které nedostatky doplní. Všechna zrcadla budou následně pozlacena.

Restaurátorský zásah dále potřebuje 196 kusů dveří v diváckém zázemí (včetně lóží) Dveře budou barevně sjednoceny. Dle potřeby pak obroušeny a případně doplněny o chybějící skleněné plochy z dobového leptaného skla. Opravený bude i systém jejich uchycení.

Divácká sedadla budou zcela vyměněna. V současné době jsou v sále sedačky vyměněné během předchozí rekonstrukce v 70. letech, které esteticky ani dobově neodpovídají sedačkám původním. Ty mimochodem byly součástí divadla od jeho otevření v roce 1888 až do zmiňované rekonstrukce. Vzhled sedaček se bude snažit navázat na sedačky původní. Dle standardů světových operních domů budou doplněny o titulkovací přístroj, na kterém si budou diváci moci navolit jeden ze světových jazyků ke čtení libreta.

Foyer divadla bude dozdobeno dle barevnosti a stylu ostatních reprezentativních prostor.

Jako s vedlejšími náklady se počítá se stavbou lešení a s látkovým zakrytím hledištní části při rekonstrukci. Dále pak s výmalbou diváckých prostor, která nepotřebuje schválení odboru kulturní památkové péče MHMP.

²⁸ Investiční záměr, str. 4

3. 4. STAVEBNÍ PRÁCE

Stavební práce zabírají největší část rozpočtu rekonstrukce a to v předpokládané celkové výši 460 283 000 Kč vč. DPH. Práce zahrnou jak historickou budovu SO tak i budovu provozní včetně veškerého technického zázemí a zázemí personálu. Práce budou vykonávány jak v interiérech, tak i v přilehlém okolí budovy.

3. 4. 1. INTERIÉRY PROVOZNÍ ČÁSTI HISTORICKÉ BUDOVY SO

Provozní část HB SO bude celkově zrenovovaná. Současný stav je výsledkem rekonstrukce ze 70. let. Interiéry proto čeká celoplošná výmalba, výměna podhledů a podlahových krytin.

Celkovou rekonstrukcí projdou i šatny účinkujících umělců. Vybavení šaten sólistů bude respektovat věrný dobový barevný tón. Celý interiér bude obnoven.

3. 4. 2. SÍTĚ A ROZVODY SÍTÍ

Rozvod sítí je v současné chvíli jedním z nejrizikovějších faktorů ohrožujících chod HB SO. Proto je nutná jejich kompletní výměna.

Dle prvního investičního záměru měla projít v rámci oblasti nízkého napětí (NN) rekonstrukcí pouze jeho rozvodna. Dle dalších bylo zjištěno, že je zcela nezbytné kompletně vyměnit elektroinstalaci pro vývody do běžného a nouzového osvětlení (včetně hlavního lustru nad hledištěm a osvětlení hlediště), dále pak do (všech) zásuvek 230 V, zdroj energie pro malý a velký výtah a všechny kontrolní složky - kabina projekce, osvětlovače a zvukařská kabina.

Stejně jako v HB bude vyměněna hlavní rozvodna nízkého napětí a všechny patrové rozvaděče nízkého napětí i v provozní budově SO.

Speciální položkou je výměna hlavní rozvodny energocentra. To po obměně bude společné pro obě budovy Státní opery a pro historickou budovu Národního muzea.

3. 5. DIVADELNÍ TECHNOLOGIE

V rámci této kategorie je vyjmenováno nejmenší množství nákladových položek. Avšak v poměru k výši rozpočtu na tuto část rekonstrukce je zároveň tou nejnákladnější.

Ing. Václav Pelouch k problematice divadelních technologií Státní opery říká: „Je třeba zcela obměnit veškeré technologie dolní jevištní sféry. Většina z nich byla naposledy obměněna při rekonstrukci v 70. letech a při jejich obvyklé funkční životnosti maximálně 25 let jsou nyní již považovány za přestálé a mohou kdykoliv vypovědět službu.”

3. 5. 1. DOLNÍ JEVIŠTNÍ SFÉRA

Největším problémem, který v oblasti divadelních technologií dlouhodobě trápí technický personál Státní opery, a je zároveň značným unikátem na divadelních jevištích je hydraulická točna. Ta je dlouhodobě nahnutá směrem do hlediště a je jednou stranou propadlá až o 7 cm pod úroveň jevištní podlahy. Vzniká tím nebezpečné vyvýšení mezi jevištní podlahou a samotnou točnou.

„Předpokládáme, že k vyosení došlo v důsledku systému jediného opěrného bodu, a to takzvané královské hřídele, na které v současné době točna stojí. Vzhledem ke stavu točny bude třeba vyměnit všechny její části - motor, hydrauliku, královskou hřídel a řídicí systém,”²⁹ říká o problému Ing. Pelouch. „Velkým problémem spojeným s točnou bylo její zaseknutí na druhé premiéře opery Macbeth Giuseppe Verdiho v režii Martina Čičváka v červnu roku 2015. Tato událost způsobila, že se představení muselo dokončit bez velmi významného scénografického prvku”³⁰, upozornil Juraj Gerbery, mluvčí souboru Opery Národního divadla a Státní opery. Točna by se nově měla opírat i o šest kladek na jejích okrajích. V návaznosti na výměnu točny bude obměněna i jevištní podlaha.

²⁹ Z osobního rozhovoru, 12. 11. 2015, Praha

³⁰ Z osobního rozhovoru, 10. 3. 2016, Praha

Repasí projdou jevištní stoly. Jejich rozsah je v současnosti 175 pod úroveň a 175 nad úroveň jeviště. Jejich technický stav ale nedovoluje stoly zasouvat a vysouvat nad 150 cm výškového rozdílu jinak hrozí zaseknutí. „Taková situace nastala během revize o divadelních prázdninách v roce 2015. Technici poté stůl rozjížděli dva dny,³¹ říká Jiří Vinický, šéf jevištního provozu Státní opery a dodává: „Pokud by se něco takového stalo během sezóny, zastavilo by to hrací provoz celé budovy.“

Jevištní stoly pro orchestřiště projdou kompletní výměnou. Bude vyměněna technologie pohybu, a to ze současného elektromotorového pohonu na nejtišší možnou variantu - hydraulický pohon.

Součástí dolní sféry jeviště je i nákladní výtah. Ten projde repasí hydrauliky, mechanických částí a ovládání.

3. 5. 2. HORNÍ SFÉRA

Hlavním nedostatkem horní sféry je nevyhovující stav provaziště. To prošlo částečnou rekonstrukcí v roce 2005. Tyto opravy byly však jen variantou dočasnou a dle investičního záměru se jednalo o „provizorní řešení na jednu sezonu.“³² V tomto stavu je však provaziště používáno již 11. sezónu. V současnosti se ve Státní opeře nachází 24 motorových a 18 ručních tahů. Z provaziště budou odstraněny všechny ruční tahy i původní tahy motorové a bude osazeno pouze 36 novými motorovými tahy. Dojde i k výměně všech ovládacích prvků a rozšíření ovládacích stanovišť o dva vstupy pro přenosný pult, skrze který bude dle potřeby možné z lávek či z boku jeviště spouštět a zvedat tahy. Tato možnost se bude využívat například v průběhu montážních zkoušek či pro urychlení stavby a bourání představení.

Dojde k výměně pohonů bobinetu a všech opon - slavnostní, malované, červené a železné.

³¹ Z osobního rozhovoru, 14. 4. 2016, Praha.

³² Investiční záměr, str 25.

V rámci provaziště přibudou dva motorové tahy před portálem schované za mřížkou klimatizace na případné zavěšení trussu³³ pro světelnou či audio techniku dle potřeby.

3. 6. TECHNICKÉ VYBAVENÍ JEVIŠTĚ

Velké části světelné a zvukové techniky prošly výměnou již v roce 2014. V rámci rekonstrukce budovy bude technika kompletně sesazena a uskladněna mimo Státní operu. Další technická obměna by neměla proběhnout nebo bude pouze udržovacího charakteru.

3. 6. 1. SVĚTELNÁ TECHNIKA

Před výměnou v roce 2014 byla kvalita světelného parku zastaralá, ale stále funkční. Pavel Dautovský, šéf světelné techniky Státní opery však vysvětluje nutnost výměny: „Světla, se kterými jsme operovali, byly takový mix. Některá byla stará 20 či 40 let. Ta světla byla funkční, maximálně pro ně bylo těžké sehnat náhradní žárovky, ale stáří v podstatě přesahovala svou životnost.“³⁴

V roce 2014 bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele koncové světelné techniky. Výměnou prošlo 95 procent světelného parku Státní opery³⁵. V současné chvíli je v sále k dispozici 300 stmívatelných okruhů 5 KW. V rámci současných divadelních trendů bylo nejdůležitější zakoupení 48 ks inteligentních světel a jejich osazení na 4 hlavní osvětlovací baterie³⁶, které vzhledem k umístění dokážou samostatně vysvětlit celé jeviště. Pavel Dautovský ke skoro kompletní výměně světel dodává: „Nové osazení světel bylo nutností. Předchozí vybavení již neodpovídalo požadavkům, jak technické složky divadla, tak především inscenátorským týmům. Navíc konvenční stmívací světla měla již matná zrcadla a paraboly. Výměna vnitřních částí a částečné opravy se v dnešní době již nevyplácí, a proto byl nákup nových světel nevyhnutelný.“³⁷

³³ Česky je truss pojmenován méně známým slovním spojením příhradový nosník.

³⁴ Z osobního rozhovoru, 14. 4. 2016, Praha.

³⁵ Příloha 3 – seznam světelné techniky SO

³⁶ Zavěšení několika světel na jeden lávku, ke které není možný přístup. Lávka se při udržovacích pracích spouští k podlaze jeviště. Vzhledem v zavěšení inteligentních světel není nutné manuální přenastavování a fokusování světel. .

³⁷ Z osobního rozhovoru, 14. 4. 2016, Praha.

Během nadcházející rekonstrukce proběhne kompletní výměna kabelových tras a celé elektroinstalace.

3. 6. 2. ZVUKOVÁ TECHNIKA

Celková rekonstrukce a obměna audio vybavení proběhla ve Státní opeře roku 2013. Dosazen byl nový hlavní mixážní pult. K dispozici je i kompaktnější zvukový pult, tzv. live post, který slouží při zvučení sólových nástrojů, mikroportů, případně pak k přizvučování zvukových efektů v rámci jevištní akce. Dále je dispozici třetí pult určený primárně pro zájezdovou činnost.

Audio systém je tvořen z reproduktorů značky Meyersound o výkonu až 140 dB³⁸. „Výkon zadních tří reprobeden je tak silný, že dokáže zvuk projít skrze tři vrstvy silného sametu,“³⁹říká Adam Kříšťál, vedoucí audio techniky Státní opery.

3. 7. SKLADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Komplex budov Státní opery bude jako první ze všech objektů vybaven novou metodou skladového hospodářství. Pod tímto pojmem si musíme představit celý proces přesunu scénických kulis, kostýmních štendrů a boxů s rekvizitami mezi jednotlivými budovami divadla a skladovacími prostory.

Současné řešení skladového hospodářství funguje na principu prostého převozu rozložených kulis kamionovou dopravou a jejich ruční vynášení přímo na jeviště divadla (jak je tomu v případě Stavovského divadla), či jejich přenesení do klecí o šířce 2 m a délce 8 m. Klece poté slouží jako transportní prostředek vnitřními prostory budov pomocí kolejového systému, který je navádí přímo na plošiny nákladních výtahů. Ty pak dekoraci vyvezou přímo na jeviště daného divadla (Historické budovy ND, Státní opery či Nové scény).

Tento systém je nevýhodný ve dvou aspektech. Za prvé se překládáním dekorace z nebo do kamionové nápravy velmi prodlužuje doba transportu a snižuje se tak efektivita práce při přestavbách jevištních prostorů. Druhým problémem je pak velmi časté poškození dekorace při jejím překládání.

³⁸ Příloha 4 – seznam zvukové techniky SO

³⁹ Z osobního rozhovoru, 14. 4. 2016, Praha.

„Inspirací pro řešení problémů s transportem inscenačních scénografií pro nás bylo zázemí Staatstheater Stuttgart, jehož úroveň ve střednědobém plánování chceme dosáhnout. Ve Stuttgartu mají jednotné skladování v rámci klecí, které putují naložené z jeviště do kamionu a v té samé kleci se následně i skladují“⁴⁰, říká Ing. Václav Pelouch.

Princip jednotného skladového hospodářství bude jako první zaveden ve Státní opeře a ve skladu ND v Čakovicích, který byl původně majetkem samostatné Státní opery Praha p.o. V zásobovacím tunelu proto vznikne speciální plošina, na kterou se vyloží klec z kamionu. Posléze sjede na úroveň podlahy a klec se zatlačí do výtahu. Výtah klec doveze do podpřízemí, odkud vede cesta přímo k jevištnímu nákladnímu výtahu.

Naopak sklad SO bude vybaven speciálním systémem posuvných regálů, které umožní naskládání až 3 klecí nad sebe. Regály bude možné libovolně posouvat k sobě a od sebe, aby se ušetřilo co nejvíce místa a zároveň se udržela přehlednost při skladování.

Tento systém by měl být dále rozšířen do Historické budovy a Stavovského divadla. Zároveň by měl být neodmyslitelnou součástí již dlouho plánové novostavby takzvaného superobjektu⁴¹, který by měl sdružovat všechny dílny a skladovací prostory ND.

⁴⁰ Z osobního rozhovoru, 25. 2. 2016, Praha.

⁴¹ Do plánovaného superobjektu ND byla měla být přesunuta veškerá výroba dekorací a kostýmů. Dále by jeho součástí měly být prostory zkušeben pro umělecký soubor Baletu ND a zkušebna o rozměrech jeviště Státní opery, která by sloužila pro aranžované zkoušky.

4. PROVOZ SOUBORU STÁTNÍ OPERY V DOBĚ REKONSTRUKCE

Soubor Opery Národního divadla a Státní opery, jakožto součást příspěvkové organizace Národní divadlo, má poslání určené jejím zřizovatelem, Ministerstvem kultury ČR, dle poslední verze zřizovací listiny ND z roku 2012. Posláním Opery ND a SO je vytvářet hudebně-dramatické umění tedy operní inscenace, případně jejich koncertní provedení. „Ministerstvo kultury si v roce 2014 vyžádalo po vedení Opery ND a SO, aby po dobu trvání rekonstrukce byla zachována bohatá a pestrá nabídka operních představení jak pro domácí tak zahraniční návštěvníky. Otázkou pro nás bylo, jak tomuto požadavku, i přes to, že budeme pracovat se stejnými lidskými a finančními zdroji, Ministerstvu vyhovět. Věděli jsme, že i nadále budeme moci využít možností ostatních budov Národního divadla - Historické budovy, Stavovského divadla a Nové scény. Avšak, věděli jsme, že jejich časovou kapacitu není již možné rozšířit. Leda by se zkoušelo po nocích, a to je samozřejmě nemožné“⁴², říká Juraj Gerbery, tiskový mluvčí Opery ND a SO.

V průběhu roku 2014 proto vedení Opery ND a SO vytipovalo několik lokalit vyhovujících přenosu inscenací Opery ND a SO: Kongresové centrum Praha, Rudolfinum, Žofín, Divadlo na Vinohradech a Hudební divadlo Karlín.

Po půlročním výzkumu několika složek bylo vybráno Hudební divadlo Karlín. Argumentů pro toto rozhodnutí bylo několik. „Za prvé, HDK je historickou budovou a jeho interiér nese určitá estetická kritéria, která jsou, ať chceme či nechceme, velmi spjata s koupí lístků na operní představení“⁴³, vysvětluje Juraj Gerbery.

Dalším argumentem je technické zázemí HDK. To prošlo po rekonstrukci HDK, která proběhla mezi lety 2002 a 2006 po povodních, kompletní obměnou. Divadlo tak disponuje moderními divadelními technologiemi na odpovídající úrovni.

⁴² Z osobního rozhovoru, 10. 3. 2016, Praha.

⁴³ Z osobního rozhovoru, 10. 3. 2016, Praha.

Jako další krok proběhly zvukové zkoušky orchestru a poté zvukové zkoušky sboru. Výsledky těchto zkoušek dopadly až překvapivě dobře a došlo skoro k úplné shodě s prostorovou akustikou Státní opery díky architektonickému řešení sálu HDK, použitým materiálům a typově podobnému umístění orchestřiště.

Vedení Opery Národního divadla a Státní opery bylo také velmi spokojeno s diváckým komfortem, které Hudební divadlo Karlín poskytuje, a to jak ve foyer, tak v hledištních částech.

4. 1. FORMA SPOLUPRÁCE

V návaznosti na dobré akustické výsledky a celkové výsledky průzkumů prostoru Hudebního divadla Karlín navázalo vedení Opery Národního divadla a Státní opery v polovině roku 2014 jednání s vedením HDK. Výsledkem jednání byla smlouva o pronájmu při pořádání kulturních akcí mezi Národním divadlem a HDK. HDK v ní propůjčuje svůj prostor v rámci sezóny 2016/17 na 95 uvedení představení z produkce Státní opery. Je třeba podotknout, že velká část hracích dnů jsou pondělí, úterý a neděle. „Nabídnuté hrací dny, především pondělky a úterky, před nás postavily novou výzvu, a to naučit operního diváka chodit na operu i ve dnech, kdy na to nebyl zvyklý. Někdy se samozřejmě stává, že se v těchto pracovních dnech hraje, ale pro operní produkci to není tak běžné“⁴⁴, říká Juraj Gerbery.

Na konci března 2016 bylo dle programu Národního divadla prozatím zveřejněno 51 termínů představení Opery ND a SO v Hudebním divadle Karlín. V pondělí se bude hrát 12 představení (včetně 1 odpoledního), v úterý 15, ve středu 4, ve čtvrtek 2, v pátek 1, v sobotu 4 a v neděli 12 (včetně 2 odpoledních)⁴⁵. Celkem by v Hudebním divadle Karlín mělo během sezóny 2016/17 proběhnout 95 představení Státní opery.

⁴⁴ Z osobního rozhovoru, 10. 3. 2016, Praha.

⁴⁵ Dle programu Národního divadla na sezonu 2016/17, aktuální k: březen 2016.

V HDK se také bude hrát v dvoudenních až tří denních blocích. V těchto blocích se vždy zahrají 3 reprízy stejné inscenace anebo 2 reprízy jedné inscenace a 1 repríza druhé inscenace.

4. 1. 1. PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM HRACÍHO DNE OPERY V HDK

Pro Hudební divadlo Karlín bude „hostování“ Opery ND a SO z provozního hlediska pronájmem prostoru. To znamená, že před každým blokem představení se jeviště a zázemí HDK zcela vyklidí a budova se předá zástupci Opery ND a SO.

Pro Operu to bude znamenat noční návoz a stavbu dekorace, v případě potřeby ranní zkoušku a navazující představení. Pokud se druhý den pronájmu opět hraje, dekorace bude ponechána. Pokud se bude hrát představení jiné, bude následovat noční bourání dekorace, její odvoz, návoz jiné dekorace a poté stavba a hraní druhý den. Prázdný prostor se pak opět předá zástupci Hudebního divadla. Jan Křehla, produkční Hudebního divadla Karlín říká: „Pro nás je to pronájem, který běžně zažíváme odhadem desetkrát do sezóny. V případě Opery Národního divadla a Státní opery to bude asi padesátkrát do sezony. Zvýší se pouze intenzita, z čehož může někdy nastat zmatek. Věřím ale, že díky naší přípravě na tuto akci to nebude problém. Naopak pro Operu to bude neustálé nastěhovávání a vystěhovávání do prostoru a z prostoru.“⁴⁶

Při stavbě a jednotlivých představeních bude poskytovat Hudební divadlo Opeře své zaměstnance pouze jako odborný dozor. K dispozici tedy bude vždy jeden osvětlovač, vedoucí jevištní techniky, jeden zvukař a produkční dozor akce. Veškerý personál jevištní techniky a dalších složek potřebných ke stavbě a provedení představení si bude s ohledem na specifika jednotlivých inscenací, zajišťovat Opera Národního a Státní opery divadla sama.

4. 2. PŘESUNUTÍ INSCENACÍ A ZÁZEMÍ DO JINÝCH PROSTOR

V rámci přesunu jednotlivých inscenací ze Státní opery do jiných prostor se muselo hledět na několik aspektů. Jednalo se o technickou náročnost stavby, případně nepřenositelnost inscenace či specifika vázaná na budovu Státní opery.

⁴⁶ Z osobního rozhovoru, 13. 4. 2016, Praha.

Dalším aspektem bylo hledisko obchodní. V případě přenosu inscenací do Karlína si vedení a obchodní oddělení HDK nepřálo přenos inscenací Aida⁴⁷ a Carmen⁴⁸. Tyto tituly uvádí Hudební divadlo ve své produkci v muzikálové verzi⁴⁹. Do Karlína proto budou přesunuty tituly Jeníček a Mařenka, Romeo a Julie, Rusalka, Trubadur, Rigoletto, Nabucco a Netopýr. Přímou v HDK bude nazkoušena a odpremiérována nová inscenace Orfeus v podsvětí v režii Šimona a Michala Cabanových. Premiéra se očekává na konci sezóny 2016/17.

Do Historické budovy Národního divadla Opera přenesou inscenace Madama Butterfly, Macbeth, La Bohème (Bohéma) a Aida. V premiéře zde pak režisér Arnaud Bernand uvede nové nastudování opery Giocoppa Pucciniho Tosca.

Velmi důležitá je i nepřetržitá činnost kolektivních těles. Jako přechodná zkušebna orchestru Státní opery bylo vybráno Studio A v karlínském studio Českého rozhlasu. Pro sbor Státní opery pak byl vybrán sál Pražského hlaholu na Masarykově nábřeží v blízkosti Národního divadla. Hlahol posloužil v minulosti Opeře ND již několikrát. Probíhaly tam například i aranžované zkoušky.

4. 3. TECHNICKÉ PARAMETRY A ZÁZEMÍ HUDEBNÍHO DIVADLA KARLÍN V KONTEXTU INSCENACÍ STÁTNÍ OPERY

Při výběru vyhovujícího prostoru bylo ze všech parametrů pro přenos inscenací Státní opery třeba hledět na technické zázemí a další aspekty s ním spojené. I s ohledem na to, že sál a jeviště Státní opery se řadí mezi největší svého druhu v České republice, nabízí Hudební divadlo Karlín vcelku odpovídající parametry pro přenos inscenací.

Parametry jeviště Státní opery jsou šířka portálu 14 m a výška 9 m. Průměr točny je 15 m, hloubka jeviště 16 m a hloubka zadního jeviště 9 m⁵⁰.

⁴⁷ Giuseppe Verdi: Aida. Režie Petar Salem, premiéra 2. června 1994

⁴⁸ Georges Bizet: Carmen. Režie Zdeněk Troška, premiéra 11. března 2004

⁴⁹ Frank Wildhorn, Norman Allen, Jack Murphy: Carmen. Režie Gabriel Barre, premiéra 2. října 2008; Elton John, Tim Rice, Linda Woolverton, Robert Falls, David Henry Hwang: Aida. Režie Gabriel Barre, premiéra 4. října 2012

⁵⁰ Příloha 5 – půdorys jeviště SO

Jeviště Hudebního divadla Karlín má portál široký 12 m (10,5 m k pevným bočním výkrytům) a vysoký 8,5 m. Jeviště je hluboké 8,5 m, zadní jeviště se používá primárně k uskladnění dekorace, a proto se scénicky nevyužívá. Točna má průměr 11,8 m⁵¹.

I přes podobné rozměry jevišť bude nutné přistoupit k úpravám scénografických řešení a choreografie inscenací přenesených do HDK. Jiří Vinický, vedoucí jevištní provozu Státní opery tyto úpravy uvádí na příkladu: „V představení Jeníček a Mařenka ve scénickém řešení Matěje Formana a Andrey Sodomkové bude třeba snížit počet maringotek na jevišti ze tří kusů na dva, anebo upravit speciální terén, který je umístěný na točně, a který by se v této podobě do Karlína nevešel.“⁵²

Zázemí Hudebního divadla Karlín nemá v současné době dostatečný počet míst pro všechny účinkující a orchestrální hudebníky. Nabízí šatny sólistů, šatny company, maskérny a rekvizitárnu zhruba pro 110 lidí. Během hostování Opery bude třeba upravit prostory pro zhruba 180 lidí. Průběžnou úpravou proto projde baletní sál, který se před každou reprízou vždy přemění na šatnu pro jedno z kolektivních těles.

K dispozici nebude sklad nástrojů ani notových materiálů. Nebude ani možné skladovat dekoraci či její části.

4. 4. MARKETING A TRŽEBNOST

Pro pochopení marketingových postupů určených pro Státní operu musíme nejdříve rozkrýt běžný marketingový mix určený pro budovu. Z něj vychází další strategie, která bude aplikovaná po dobu rekonstrukce.

4. 4. 1. STÁLÁ MARKETINGOVÁ STRATEGIE A SPECIFIKA PRODEJE PRO STÁTNÍ OPERU

Státní opera se může považovat, z hlediska marketingové strategie, za specifickou součást Národního divadla.

⁵¹ Příloha 6 – boční řez a půdorys točny HDK

⁵² Z osobního rozhovoru, 14. 4. 2016, Praha.

„Státní opera nabízí světový repertoár, kterému porozumí každý divák. Je tak budovou (v rámci Národního divadla) s největším podílem návštěvníků z ciziny“⁵³, říká Jiří Adamík, vedoucí obchodního oddělení Národního divadla.

Cílové skupiny diváků navštěvující Státní operu můžeme rozdělit čtyř nejcharakterističtějších kategorií:

- a) cizinci - turisté: nákup vstupenek v dlouhodobém či krátkodobém („večer na pokladně“) časovém horizontu.
- b) dlouhodobí příznivci opery: stálí návštěvníci, konzervativní, nejčastější držitelé předplatného
- c) lidé z vyšších příjmových skupin: motivací pro koupi vstupenek je především forma sebe prezentace v rámci společenské události
- d) junioři a senioři: do 26 let a od 65 let výše, cenově zvýhodněné skupiny, nejsou podstatné pro výnosy ze vstupného, proto jsou omezovány (např. vstupenky pouze na 2. balkonu a výše)

„Základem naší marketingové strategie je přesná znalost cílových skupin. Dále pak, z hlediska marketingové komunikace, je to kombinace celoplošného a segmentovaného oslovování. S tím souvisí i cenotvorba vstupenek. Máme poměrně diferencovanou cenovou výši vstupenek, abychom mohli reagovat na cenovou citlivost vstupenek pro různé skupiny diváků“⁵⁴, říká Jiří Adamík a dodává: „z hlediska prostředků marketingové komunikace používáme všechny možné media typy, s výjimkou televize.“ Konkrétně se jedná o roznosy DL letáků⁵⁵ na smluvní místa (hotely, kamenné prodejny vstupenek), CLV⁵⁶ plakáty ve stanicích metra a jiné městské hromadné dopravy, fóliové polepy tramvají a autobusů MHD či rozhlasová a tisková inzerce.

⁵³ Z osobního rozhovoru, 15. 4. 2016, Praha.

⁵⁴ Z osobního rozhovoru, 15. 4. 2016, Praha.

⁵⁵ Jako DL leták se označuje leták dle standardizovaných tiskových rozměrů 210x99 mm.

⁵⁶ CLV neboli CityLight Vitrine je označení standardizovaného rozměru pro městské reklamní vitríny o velikosti 118,5x185 cm.

4. 4. 2. MARKETING OPERY NÁRODNÍHO DIVADLA V KONTEXTU REKONSTRUKCE STÁTNÍ OPERY

V rámci rekonstrukce budovy Státní opery se muselo obchodní oddělení některými formami propagace přizpůsobit nadcházejícímu přesunu inscenací do jiných budov.

Hlavní marketingový princip shrnuje Juraj Gerbery takto: „naše propagace bude založená na obsahu, na titulech. Rigoletta hrajeme v Karlíně, Macbetha hrajeme v Národním divadle... My nebudeme lidem říkat, aby za námi přišli do Karlína. My chceme říct, že pokud budou lidé chtít jít na operu, tak jí najdou v Hudebním divadle Karlín, v Národním divadle, ve Stavovském divadle a na Nové scéně.“⁵⁷

Nově zvolený postup vysvětluje i Jiří Adamík: „Ve spojení s Hudebním divadlem Karlín nechceme návštěvníkovi podávat negativní informaci. Nesnažíme se k té situaci přistupovat s omluvou, ale zcela naopak. Snažíme se říct, že jsme našli prostor, který je například z hlediska visibility či akustických parametrů špičkový. V některých parametrech, například estetických je v současné chvíli dokonce lepší než Státní opera, to se ale po rekonstrukci samozřejmě výrazně zlepší.“

Hlavním argumentem pro návštěvníka Hudebního divadla Karlín jsou tedy hlavně historické prostory operního/hudebního divadla, divácký komfort, který přesunem ze Státní opery není nijak snížen. Argumentem je i poloha Hudebního divadla od Státní opery. Budovy jsou od sebe vzdálené jednu zastávku metra linky C. Jiří Adamík k tomuto tématu dále vysvětluje: „s přesunem do jiných budov by neměla nastat žádná divácká omezení. Jediná omezení, která nastanou, jsou provozní, ale těch si divák nebude mít možnost všimnout.“⁵⁸

V rámci propagačních materiálů vystupuje Hudební divadlo Karlín jako zdánlivá, dlouholetá součást Národního divadla. Přejícná scéna je vedle všech budov Národního divadla graficky zasazena do programu sezóny 2016/17. Na webových stránkách Národního divadla je pátým (novým) políčkem programové nabídky.

⁵⁷ Z osobního rozhovoru, 10. 3. 2016, Praha.

⁵⁸ Z osobního rozhovoru, 15. 4. 2016, Praha.

Stěhování Opery bylo spojeno i s novým systémem předprodeje vstupenek na operní představení. Nově se jednotlivé vstupenky prodávají 10 měsíců dopředu, oproti předchozímu pětíměsíčnímu předstihu. Prodloužením doby předprodeje se chce Národní divadlo více otevřít divákům, rozšířit nabídku a zpřístupnit Hudební divadlo Karlín.

Hudební divadlo Karlín bylo přirozeně zakomponováno i do předplatného. "V rámci předplatného jsme vůbec nevysvětlovali, proč je Hudební divadlo Karlín jeho součástí, to bylo například vysvětleno v předplatitelském bulletinu. Karlín jsme podpořili především tím, že je součástí skoro všech exklusivních skupin a operních skupin předplatného napříč sociodemografickými skupinami – od mládeže přes rodinné předplatné až po seniory,"⁵⁹ říká Jiří Adamík.

4. 4. 3. ŘÍZENÁ ROZPOČTOVÁ ZTRÁTA A VÍCENÁKLADY URČENÉ NA STĚHOVÁNÍ SO

Rekonstrukce Státní opery ovlivní provoz celého Národního divadla i v rozpočtové složce, a to v několika ohledech.

Prvním vlivem bude snížení výnosů ze vstupného. Státní opera je počtem sedadel (1041) největší scénou Národního divadla. Jednotlivá představení se přesunují do (počtem sedadel) menších sálů - Národního divadla (996 míst) a Hudebního divadla Karlín (921 míst). Pokles výnosů je třeba vztáhnout i vzhledem k počtu představení, průměrné ceně vstupenky na operní či baletní představení a hracím dnům, ve kterých bude Opera působit - převážně pondělí a úterý.

Předpokládaný propad tržeb, dle rozpočtu Národního divadla, do konce fiskálního roku 2016 je 50 mil. Kč. S tím je spojené omezení rozpočtových výdajů pro všechny umělecké soubory a technické složky, tzv. řízená rozpočtová ztráta.

⁵⁹ Z osobního rozhovoru, 15.4.2016, Praha.

Toto nařízení vysvětluje Tamara Čuříková, správní ředitelka Národního divadla. „V případě, kdy soubory zvyšují výnosy, které putují na rozpis rozepsaného rozpočtu, dovolíme souborům, úměrně výnosům, zvyšovat náklady. Je to jako souvztažná nádoba. Pro letošní rok jsme však určili limity, ve kterých již počítáme s výpadkem rozpočtu. Veškeré výnosy, které soubory získají nad rámec výnosů plánovaných, půjdou nejdříve na pokrytí ztráty. Až poté, co se tato ztráta pokryje, bude opět umožněno úměrně navyšování nákladů. Pro soubory to bude mít mimo jiné i motivační charakter v rámci nasazování výnosnějších titulů, například v předvánočním období, které zaručeně naplní dům a přinesou vyšší výnos.“⁶⁰

Otázkou zůstává, zda umělecké soubory budou i přes úpravu plánu představení schopny tuto ztrátu smazat. V případě, že by se rozdělila ztráta 50 mil. Kč na všechny umělecké soubory, musel by každý z nich nad rámec svých běžných výnosů vydělat dalších cca 16,7 mil. Kč. To se s ohledem na jednotlivé výnosy z předchozích let jeví jako částka, kvůli které by se hrací plán souborů musel razantně přizpůsobit na úkor méně výdělečných představení, umělecké kvality a dramaturgické vyváženosti repertoáru.

4. 4. 4. VÍCENÁKLADY URČENÉ NA STĚHOVÁNÍ SO

S projektem rekonstrukce jsou spojené i takzvané vícenákady⁶¹. Jedná se vedle hlavní a vedlejší činnosti o třetí rozpočtovou kapitolu Národního divadla, která vznikla dočasně a pouze na dobu rekonstrukce. Finance v této kapitole budou určeny pouze na uhrazení veškerých nákladů spojeným s přesunem inscenací do historické budovy Národního divadla a do Hudebního divadla Karlín.

⁶⁰ Z osobního rozhovoru, 12. 4. 2016, Praha.

⁶¹ Příloha 7 - tabulka Předběžné vícenákady na stěhování SO

V těchto vícenákladech najdeme devět rozpočtových podkapitol, které odráží činnosti nutné k hostování souborů Státní opery.⁶² Předběžná celková částka je do konce roku 2016 odhadovaná na 29,2 milionů Kč vč. DPH. V tomto případě se jedná o čtyři hrací měsíce.⁶³ Pokud bychom si na základě těchto čísel přímou úměrou spočítali náklady na 10 hracích měsíců v roce 2017, vyjde nám částka 73 milionů Kč vč. DPH.⁶⁴

Petr Pergel, člen Unie orchestrálních hudebníků a zástupce orchestru Státní opery tyto vícenáklady a nutnost udržení kolektivních těles komentuje: „Pokud by se kolektivní tělesa, orchestr a sbor Státní opery, rozpustila, znamenalo by to po znovuotevření SO z uměleckého hlediska velký problém. Například specifikem operního orchestru je, že všichni hudebníci musejí být velice sehraní jako celek. Někdy to trvá i několik let, aby se orchestr sehrál a podával výkon na vysoké umělecké úrovni. Aby si divadlo tělesa udrželo, musí do nich investovat.“⁶⁵

⁶² Jedná se o pronájmy, hudební nástroje, správa Opery a technika, úpravy inscenací, marketing a podpora prodeje v HDK, obaly přepravní a ochranné, mzdové náklady a další vícenáklady

⁶³ Září až prosinec 2016

⁶⁴ Předběžný odhad Národního divadla na rok 2017 prozatím neexistuje. Vypočtená částka je pouze orientační a je možné, že se bude vyšší s ohledem k plánované operní premiéře v HDK, která bude vyžadovat více jevištního času a tím pádem větší náklady na pronájem HDK.

⁶⁵ Z osobního rozhovoru, 15. 4. 2016, Praha.

ZÁVĚR

Národní divadlo a všichni jeho pověřeni zástupci stojí před velikou výzvou – za 27 měsíců opravit velký operní dům a jeho sousední budovy provozní budovy, které se nachází ve zcela žalostném technickém stavu.

Přípravné práce započaly již roku 2012 a v průběhu let se projekt výrazně proměnil. Z původně dílčí rekonstrukce budovy Státní opery, která měla být provedena v režimu částečně omezeného provozu, se rekonstrukce rozšířila do varianty generální opravy obou budov za předpokladu jejich dočasného uzavření.

Národní divadlo, respektive jeho umělecký soubor Opery byl pověřen vytvořením pracovních podmínek pro všechny jeho zaměstnance poskytující dostatečné pracovní vytížení jako za běžného provozu. Opera Národního divadla a Státní opery byla nucena přesunout část své produkce do historické budovy Národního divadla a formou pronájmu prostor i do Hudebního divadla Karlín. Využití složek souboru, především kolektivních těles, by nemělo klesnout pod 85 procent, což je i za běžného provozu standardem. V tomto ohledu by Opera ND a SO měla uspět.

Velmi důležitou součástí rekonstrukce budovy Státní opery je její financování. Víceletý Program péče o národní kulturní poklad zahrnuje již probíhající projekty, které ukazují dva protipóly možného vývoje situace ve vztahu ke Státní opeře - hladký průběh bez průtahů anebo několikaletý časový odsun rekonstrukce. Jedná se o projekt rekonstrukce Uměleckoprůmyslového muzea, který v současnosti probíhá zcela bez problémů a nebude s ním spojeno žádné časové zdržení. Jako opačný příklad jsem uvedl rekonstrukci Národního muzea, které bude otevřeno, po průtazích spojených s výběrovým řízením a odvoláním jednoho z účastníků, až na konci roku 2018 a nestihne tak oslavit své 200. výročí.

Příklad Národního muzea může být pro Národní divadlo pomyslným velkým vykřičníkem. Národní divadlo se nyní nachází v situaci, kdy by mělo v půlce května 2016 vybrat zhotovitele stavby a v červenci 2016 nastartovat stavební práce. Jedná se o velmi šibeniční termín, který bude velmi náročné splnit. I Ing. Václav Pelouch přiznává: „je možné přesunutí začátku prací z organizačních a technických důvodů na podzim roku 2016 či později, vše záleží na průběhu výběrového řízení.“⁶⁶ Posun začátku prací by byl pro Národní divadlo zbytečnou přítěží, ze které by vyvstala další potřeba úpravy dramaturgického plánu nejen souboru Opery, ale i ostatních uměleckých souborů Národního divadla.

Rekonstrukce ale nezasahuje jen do umělecké koncepce celé instituce. Finanční stránka rekonstrukce a náklady na provoz souborů mimo stálou budovu se pohybují v řádu desítek milionů korun. Celkový finanční dopad rekonstrukce jedné budovy pak působí na úplně všechny složky Národního divadla snižováním nákladů a určováním přísného limitního stropu.

Dle mého názoru je udržení kolektivních souborů Státní opery chybou a výdaje s tím spjaté plýtváním. Pokud by Ministerstvo kultury takto nerozhodlo, dalo by se považovat udržení těchto těles v rozporu s tzv. péčí řádného hospodáře, a proto by bylo nejlepší je po dobu rekonstrukce Státní opery rozpustit. Po ukončení celé akce by se pak sbor i orchestr opět sestavily. Hudební ředitel Státní opery by na to měl dostatek času a zároveň by to nutně nemuselo znamenat, že by se původní hudebníci nevrátili. Na základě přehrávek⁶⁷ by mohli být všichni přezkoušeni, aby dokázali svou dlouhodobou kvalitu. Případně by byl orchestr doplněn o nové hudebníky. S tím by souviselo i vytvoření nového repertoáru, který by společně s otevřením budovy Státní opery mohl znamenat novou a snad i úspěšnou éru.

⁶⁶ Z osobního rozhovoru, 25. 2. 2016, Praha.

⁶⁷ Zkouška hudebníka ve znalosti hry na jeho nástroj. Hudebník většinou sedí za plentou, aby komise nemohla rozhodovat dle osobních preferencí, ale pouze podle hudebních dovedností kandidáta.

SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ A LITERATURY

LITERATURA:

LUDVOVÁ, Jitka. *Až k hořkému konci: pražské německé divadlo 1845-1945*. Praha: Academia, 2012. Historie (Academia). ISBN 978-80-7008-286-7.

ŠNEJDAR, Josef a kol. *Národní divadlo 1983: Rekonstrukce a dostavba okolí*. Národní divadlo: Pozemní stavby, národní podnik, 1983.

NĚMEČEK, Jan. *Dějiny opery, operety a baletu bývalého Nového německého divadla v Praze: 1883 - 1944*. Praha: Divadelní ústav, 1962.

RATHOUSKÝ, Jiří. *Smetanovo divadlo: Průvodce historií divadla a jeho budovami*. Praha: Národní divadlo, 1987.

DALŠÍ PRAMENY:

Přestavba areálu Federálního shromáždění a Smetanova divadla. Praha: Výstavba hlavního města Prahy, generální ředitelství, 1973.

Výstavba nové budovy Národního shromáždění - nádražní plochy pro Smetanovo divadlo, srpen 1966, archiv Národního divadla.

Zápis projednání předloženého materiálu - rozšíření studie přestavby areálu Národního shromáždění a Smetanova divadla, srpen 1966, archiv Národního divadla.

Zpráva o průběhu jednání o přípravě investičního úkolu budovy Smetanova divadla, září 1966, archiv Národního divadla.

Smetanovo divadlo - kolaudační protokoly, leden 1973, archiv Národního divadla.

Investiční záměr pro projekt Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery, Legerova 75, 110 00 Praha 1, Národní divadlo.

Dodatek č. 1 k investičnímu záměru, Národní divadlo.

Dopis adresovaný panu Ing. Marcelu Uchýtilovi, řediteli odboru investic a veřejných zakázek Ministerstva kultury ČR ve věci ND - Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery, evid. č.: 134V124000009 s požadavkem o navýšení rozpočtu rekonstrukce, Národní divadlo.

MACHALICKÁ, Jana. Záplatování ve Státní opeře nic neřeší. *Lidové noviny*. 2016, XXIX(39), 7. ISSN 0862-5921.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

DVOŘÁK, Vít. Jiří Srstka: Spojení ND a SOP – ano nebo ne? (1). In: *Opera Plus* [online]. 2011. Dostupné z: <http://operaplus.cz/jiri-srstka-spojeni-nd-a-sop-ano-nebo-ne-1/>

JIREŠ, Roman. Transformace pražské operní scény vyvolává protichůdné reakce. In: *Divadlo.cz* [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.divadlo.cz/transformace-prazske-operni-sceny-vyvolava-protich>

TLUCHOŘ, Jiří. Z archivu: Národní divadlo a Státní opera před dvaceti lety. In: *Opera Plus* [online]. 2012. Dostupné z: <http://operaplus.cz/z-archivu-narodni-divadlo-a-statni-opera-pred-dvaceti-lety/>

Činohra ND hrozí stávkou, podle Černého je velmi odhodlaná. *IDnes.cz* [online]. MAFRA a.s., 2012. Dostupné z: http://kultura.zpravy.idnes.cz/odvolani-reditele-narodniho-divadla-a-stavka-f34-/divadlo.aspx?c=A120911_113630_divadlo_ptk

HOREŠOVSKÁ, Markéta. Do Národního kulturního pokladu přibylo Národní divadlo. *Culturenet.cz* [online]. Institut umění - divadelní ústav, 2012. Dostupné z: <http://www.culturenet.cz/aktuality/do-narodniho-kulturniho-pokladu-pribylo-narodni-divadlo/n:11627/>

Stav Státní opery je nevyhovující, říká Herman, chystá se rekonstrukce. *Česká televize* [online]. Česká televize, 2014. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/1014355-stav-statni-opery-nevyhovujici-rika-herman-chysta-se-rekonstrukce>

Státní opera před rekonstrukcí. *Česká televize* [online]. Česká televize, 2015. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1097181328-udalosti/215411000100922/obsah/424490-statni-opera-pred-rekonstrukci>

Rekonstrukce historické a provozní budovy Státní opery - zpracování projektové dokumentace - jednací řízení bez uveřejnění. In: *Vsechnyzakázky.cz* [online]. Oživení, o.s., 2015. Dostupné z: <http://www.vsechnyzakazky.cz/zakazka/detail/1313741/Rekonstrukce-historicke-a-provozni-budovy-Statni-opery-zpracovani-projektove-dokumentace-jednaci-rizeni-bez-uverejneni>

Národní divadlo vypsaló tendr na opravu Státní opery za 800 miliónů korun. *IMateriály.cz* [online]. Business media, s.r.o., 2015. Dostupné z: http://imaterialy.dumabyt.cz/rubriky/aktuality/prumysl-a-obchod/narodni-divadlo-vypsalo-tendr-na-opravu-statni-opery-za-800-milionu-korun_42758.html

VLÁDA PROJEDNÁ SVOU KULTURNÍ POLITIKU NA DALŠÍCH PĚT LET. *Epravo.cz* [online]. epravo.cz, a.s., 2015. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/zpravodajstvi/vlada-projedna-svou-kulturni-politiku-na-dalsich-pet-let-99958.html>

HORNÁČEK, Jakub. *Mnoho slibů, málo informací*. *A2larm* [online]. A2, o.s., 2016. Dostupné z: <http://a2larm.cz/2016/01/mnoho-slibu-malo-informaci/>

HERMAN, Josef. *Začíná rekonstrukce Státní opery?* In: *Divadelní noviny* [online]. Divadelní noviny, 2016. Dostupné z: <http://www.divadelni-noviny.cz/zacina-rekonstrukce-statni-opery>

Výsledky jednání vlády, 3. února 2016. In: *Vláda.cz* [online]. Úřad vlády České republiky, 2016. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-zpravy/vysledky-jednani-vlady--3--unora-2016-139877/>

Vláda schválila rekonstrukci Státní opery za miliardu korun [online]. In: . Institut umění - Divadelní ústav, 2016. Dostupné z: <http://www.divadlo.cz/vlada-schvalila-rekonstrukci-statni-opery-za-milia>

Věstník veřejných zakázek - Formulář 649563. *Věstník veřejných zakázek* [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2016. Dostupné z: <https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/de/Form/Display/649563>

Ministerstvo kultury letos vypisuje zakázky za 1,5 miliardy. Jednou z nich je Státní opera. In: *Opera Plus* [online]. Opera Plus, 2016. Dostupné z: <http://operaplus.cz/ministerstvo-kultury-letos-vypisuje-zakazky-za-15-miliardy-jednou-z-nich-je-statni-opera/>

ŠTEFANOVÁ, Veronika. *Restaurační budova Národního divadla jde do dražby.* In: *Český Rozhlas* [online]. Český Rozhlas, 2016. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/restauracni-budova-narodniho-divadla-vlastnena-spolecnosti-themos-jde-do-drazby--1598201

Rada schválila pronájem divadla v Karlíně Státní opeře. In: *Divadelní noviny* [online]. Divadelní noviny, 2016. Dostupné z: <http://www.divadlo.cz/rada-schvalila-pronajem-divadla-v-karline-statni-o>

KONZULTACE A ROZHOVORY:

arch. Martin Růžička - hlavní projektant rekonstrukce Státní opery, Masák a Partner s.r.o.

Ing. Václav Pelouch - ředitel technicko-provozní správy Národního divadla

Juraj Gerbery - vedoucí marketingu a PR Opery Národního divadla a Státní opery

Ing. Tamara Čuříková - správní ředitelka Národního divadla

PhDr. Jiří Adamík - vedoucí obchodního odboru Národního divadla

Jan Křehla - produkce, Hudební divadlo Karlín

Jan Vinický - vedoucí jevištního provozu Státní opery

Adam Křišťál - vedoucí zvukové techniky Státní opery

Pavel Dautovský - vedoucí osvětlovací techniky Státní opery

Petr Pergel - Unie orchestrálních hudebníků České republiky, zástupce orchestru Státní opery

Ing. Pavel Děd -vedoucí oddělení přípravy, realizace a kontroly investičních akcí a EDS/SMVS, Ministerstvo kultury České republiky

Mgr. Milan Plaček - náměstek pro investiční rozvoj, Národní muzeum

ZÁKONY A VYHLÁŠKY:

Zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči

Vyhláška č 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb

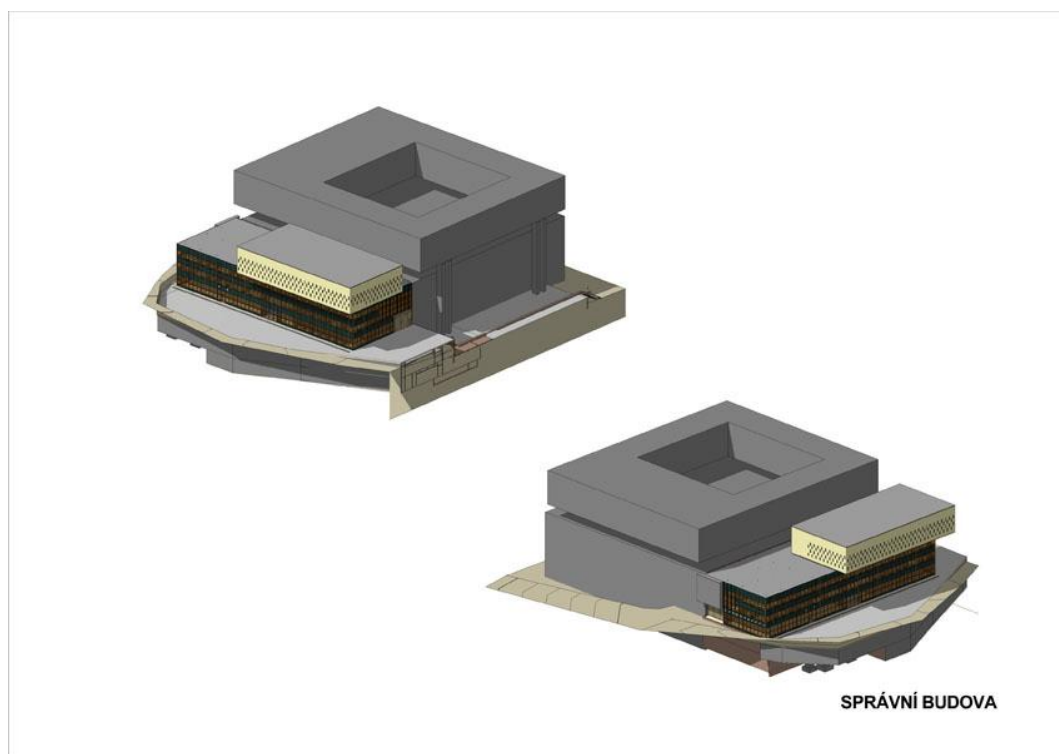
Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

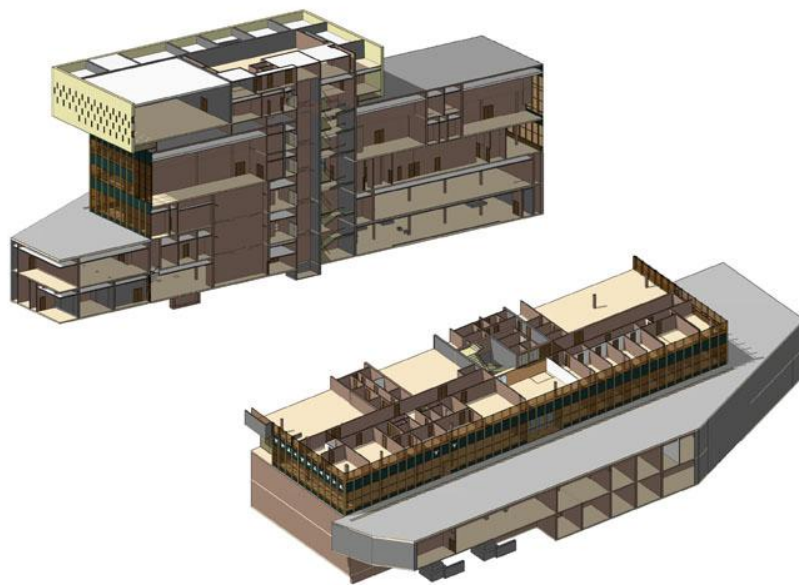
Zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení fondu národního majetku

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon

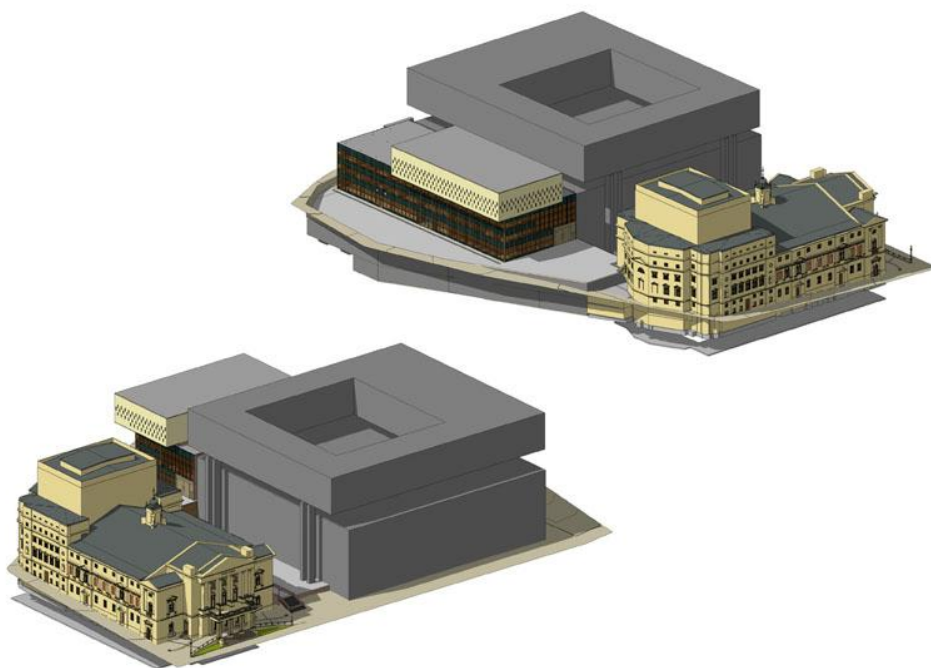
PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 – PŘÍKLADY 3D VIZUALIZACE BUDOVY

SPRÁVNÍ BUDOVA

PŘÍLOHA 2 – ZÁPIS JEDNÁNÍ KOMISE K VARIANTÁM REKONSTRUKCE SO

Zápis z jednání Komise pro „Rekonstrukci historické a provozní budovy Státní opery“

Konané ve Státní opeře (dále SO) dne 17. 12. 2015 od 14:00 do 18:00 h

Přítomní členové komise:

Ing. Marcel Uchytíl, ředitel odboru investic a veřejných zakázek, Ministerstvo kultury

Ing. Václav Pelouch, ředitel technicko – provozní správy, Národní divadlo

Mgr. Václav Jehlička, Ministerstvo kultury

Prof. Ak. Arch. Jindřich Smetana, rektor UMPRUM

Mgr. et Mgr. Vojtěch Adam – Ministerstvo financí

Prof. Ing. Zdeněk Půbal, CSc. – ČVUT

Richard Rokos – Unie OS profesionálních zpěváků

Další přizvání přítomní:

Milan Pokorný, Josef Straka - Ministerstvo kultury

Pavel Caska, vedoucí technicko – hospodářské správy SO - Národní divadlo

Arch. Martin Růžička, vedoucí projekčního týmu, Masák Partner

Ing. Richard Smíšek, projektový manažer spol. Rellman

Ing. Pavel Kaňka, Ministerstvo financí

1) Prohlídka budov dotčených rekonstrukcí

Nejprve členy Komise během prvních dvou hodin jednání ing. Pelouch seznámil s technickým stavem provozní a historické budovy SO a zároveň stručně představil záměr, jak Národní divadlo zamýšlí rekonstrukci jednotlivých prostor realizovat.

2) Jednání Komise v zasedací místnosti SO

(jednání se z důvodů pracovní zaneprázdněnosti již neúčastnil Prof. Ak. Arch. Jindřich Smetana)

Předseda komise Ing. Uchytíl:

Představil účel Komise a seznámil přítomné s předmětem jednání - projednání variant rekonstrukce a usnesení jako doporučení ministru kultury. A dále přednesl genezi vývoje rekonstrukce – od původně zamýšlené dílčí až po nynější celkovou.

Národní divadlo (ND) předložilo Komisi k posouzení projektovou dokumentaci rekonstrukce historické a provozní budovy SO a zároveň projekční rozpočet ve výši 1,129 mld. Kč vč. DPH – viz níže varianta V0. Zároveň ND předložilo k projednání ve spolupráci s Ministerstvem kultury možné návrhy úspor:

VARIANTA V 0 – Dle zpracované projektové dokumentace pro výběr zhotovitele a jejího položkového rozpočtu - tedy 1,129 mld. Kč vč. DPH.

VARIANTA V 1 – V 0 ponížená o 171,215 mil. Kč, tedy konečných 957,785 mil. Kč.

VARIANTA V 2 – V 0 ponížená o 276,485 mil. Kč, tedy konečných 852,515 mil. Kč.

VARIANTA V 3 – V 0 ponížená o 339,405 mil. Kč, tedy konečných 789,505 mil. Kč.

	Poř. č.	Název	bez DPH	vč. DPH
1 - V1	1	fasáda HB ND	28 500 000,00 Kč	34 485 000,00 Kč
	2	sedačky HB ND	25 000 000,00 Kč	30 250 000,00 Kč
	3	titulky v sedadlech	24 000 000,00 Kč	29 040 000,00 Kč

	4	rest. práce - interiérové HB ND	40 000 000,00 Kč	48 400 000,00 Kč
	5	vnitřní vybavení HB ND	10 000 000,00 Kč	12 100 000,00 Kč
	6	vnitřní vybavení PB ND	14 000 000,00 Kč	16 940 000,00 Kč
VARIANTA 2 – V2	7	AV technologie nahrávacího studia	5 000 000,00 Kč	6 050 000,00 Kč
	8	dělené tahy	5 000 000,00 Kč	6 050 000,00 Kč
	9	venkovní úpravy	14 000 000,00 Kč	16 940 000,00 Kč
	10	fasáda PB	40 000 000,00 Kč	48 400 000,00 Kč
	11	výtahy	8 000 000,00 Kč	9 680 000,00 Kč
	12	skladové hospodářství	15 000 000,00 Kč	18 150 000,00 Kč
V3	13	spodní sféra jevištní technologie	52 000 000,00 Kč	62 920 000,00 Kč
		Celkem	280 500 000,00 Kč	339 405 000,00 Kč

Krátký komentář k jednotlivým položkám:

- 1) fasáda – ač byla realizována její oprava před cca před 10-ti lety, vykazuje poruchy a velkou míru opotřebení. Součástí projekčních prací je sanace vlhkosti – tedy historická budova bude „odkopána“ a to se samozřejmě dotkne i fasády. Stejně tedy by musel být udělán sokl a ten napojovat na stávající fasádu (neopravenou). Minimálně z estetického důvodu by to nebylo nejlepší řešení.
- 2) sedadla divadla – jejich stav z roku 1973 neodpovídá celkovému interiéru, navíc jsou 40 let v provozu, v lóžích jsou na hraně životnosti.
- 3) titulky v sedadlech – odpovídá standardu moderních operních divadel.
- 4) restaurátorské práce – zahrnuje veškerou výzdobu divadla, včetně dalších prvků jako jsou svítidla atd.
- 5) vnitřní vybavení HB – jde o veškeré vybavení – tedy zařízení šaten umělců, diváků, maskérny, pracoviště garderoby, bufety pro diváky atd. Muselo by zůstat stávající vybavení – minimálně morné velmi opotřebované, často technické na hraně/za hranou životnosti.
- 6) vnitřní vybavení PB – veškerý mobiliář PB – vybavení kanceláří, zkušeben a dalších prostor, co se nalézají v provozní budově – vše platí jako pro bod 5.
- 7) AV technologie nahrávacího studia a dalších prostor – v ceně rekonstrukce nevelké prostředky, navíc jde o de facto o zrušení nahrávacího studia. Pro potřeby Opery je však v zásadě nezbytné.
- 8) dělené tahy – ano toto je „lehký“ nadstandard. Nicméně funkcionalita jeviště se významně zlepší. V kontextu celkové rekonstrukce však jde o nevelké prostředky.
- 9) venkovní úpravy – všechny venkovní úpravy. Některé se však zřejmě udělat stejně budou muset – sanace stropu stávajícího parkoviště – nad skladem kostýmů bude nutno udělat, neb tam zatéká, totéž venkovní úpravy viz bod 1. A další je ve stavu úměrnému opotřebení za 40 let provozu.
- 10) fasáda provozní budovy – nyní je netěsná, generuje úniky tepla/chladu, hluk z ulice. Součástí provozní budovy jsou i zkušebny vč. nahrávacího studia. Tedy nevýměna fasády je velmi nekomfortní, navíc se hlukem, prachem z okolí a dalším porušují hygienické normy.
- 11) výtahy (všechny v HB i PB) – nyní provozuschopné, některé však na hranici životnosti.
- 12) skladové hospodářství pro dekorace. Nyní uskladněno v přepravních klecích v provozní budově a v externích skladech - v Praze i mimo ni – tam se dekorace přepravují po jednotlivých dekoračních dílech v návěsích kamiony. Toto je za svoji životnosti. Návrhový stav byl udělat nové klece, které by se celé naložili do kamionů, a v nich se klece přepravovaly do externích skladů. Významně se tím omezí opotřebení dekorací a nastane úspora lidské práce při jejich uskladňování. Součástí skladového hospodářství jsou plošiny, dekorační výtah a další technologie.
- 13) dolní sféra jeviště – tento bod je již trochu za „hranou“. Uvádím jen pro naplnění požadované úspory. Jde o jevištní technologii spodního jeviště. Tedy ponechání točny, jevištních stolů, orchestřiště atd. ve stávající podobě. Stávající stav je však již na hranici bezpečnosti provozuschopnosti. Obdobně je možné uvažovat o nerealizaci jevištní technologie horního jeviště –

zjednodušeně tahy pro zavěšení dekorací, osvětlovací baterie (pro zavěšení osvětlovací techniky), rekonstrukce kontraportálu atd. Technický stav je podobný jako u dolní sféry.

Ing. Pelouch k výše uvedenému doplnil:

Hrací plán v době rekonstrukce je připraven, nikdo z uměleckých pracovníků nepříjde z důvodu rekonstrukce o zaměstnání.

Hraní mimo budovy Státní opery znamená pro ND ztrátu.

Odůvodnil navýšení projektového rozpočtu rekonstrukce obou budov SO, oproti schválenému investičnímu záměru ve výši 715 mil. Kč vč. DPH.

Dále zdůraznil, že každé zdržení rekonstrukce neohrožuje jen SO, ale i rekonstrukci Národního muzea, protože po rekonstrukci historické budovy NM bude zásobována energiemi – teplem a chladem ze společného energocentra SO. Bez rekonstrukce SO toto nebude možné.

Mgr. Jedlička

S nutností rekonstrukce Státní opery se již zabývalo ministerstvo kultury již v době, kdy byl ministrem. Vyjádřil názor, že celý předložený projekt rekonstrukce Státní opery je připraven pečlivě a správně a přesvědčení, že snížení rozsahu díla – viz varianty V1-V3 nakonec v několika příštích letech naopak celou akci prodraží.

Prof. Ing. Zdeněk Půbal

Pečlivě jsem předložený projekt Státní opery prostudoval a nabyl jsem dojmu, že nejde o celkovou rekonstrukci, ale o generální. Projekt je vypracován správně, pečlivě a nedoporučuji žádné snižování rozsahu připravované rekonstrukce a souhlasím s provedením v plné variantě navrhované ND. Upozornil na nutnost dobrého technického dozoru během vlastní stavby.

Mgr. et Mgr. Vojtěch Adam

Uvažoval bych a rozfázování rekonstrukce na několik dílů např. rekonstrukce pouze historickou budovu a po nějakém čase provozní budovu.

Dále vyjádřil názor, zda je nutné provádět rekonstrukci fasády historické budovy nebo titulkovací zařízení do sedadel v hledišti.

Ing. Pelouch Rozfázování rekonstrukce na jednotlivé budovy není z hlediska technologií technicky a provozně možné a finančně nákladnější. Obecně jakékoliv rozetapizování přinese navýšení finančních prostředků v celkovém součtu.

Arch. Růžička vysvětluje, že neprovedení rekonstrukce fasády není dobrým směrem, protože je v nedobrému stavu a v blízké době bude opadávat.

Ing. Pelouch vysvětlil, že titulkovací zařízení v sedadlech se stává běžným standardem významnějších operních domů ve světě.

Richard Rokos

Objekty Státní opery znám velice dobře, jsem v nich skoro každý den. Jsem přesvědčen, že pokud nedojde k celkové rekonstrukci obou budov co nejdříve, dojde k obrovským problémům v provozu. Můj hlas je pro provedení rekonstrukce v plném rozsahu, jak navrhuje vedení ND.

Po další diskusi ing. Pelouch navrhl následující usnesení Komise:

Členové komise souhlasí s návrhem rozsahu Rekonstrukce historické a provozní budovy SO tak, jak byla předložena ve variantě V 0 ve výši projekčního rozpočtu

1,129 mld. Kč vč. DPH a doporučují ministru kultury tento projekt rekonstrukce předložit Vládě ČR k odsouhlasení.

Hlasování proběhlo veřejně následovně:

5x pro (Ing. Marcel Uchytíl, Mgr. Václav Jehlička, Richard Rokos, Prof. Ing. Zdeněk Půbal, Ing. Pelouch)
0x proti
1x zdržel (MF).

Usnesení tedy bylo přijato.

Tím bylo jednání Komise ukončeno.

Zápis odsouhlasil: Ing. Marcel Uchytíl – předseda komise

23/12 2015

PŘÍLOHA 3 – SEZNAM OSVĚTLOVACÍ TECHNIKY SO

State opera lighting inventory

FOH	pcs
Vari lite VL 1100 Arc, profile spot	2
Profile daylight Inno Four 575W with Seachanger, 15° – 30°	2
PC 2kW	12
PC 1kW	6
PC 500W	4
Profile 1kW with scroller	8
Profile 2kW	6
Profile 750W	2
Low voltage beams 1kW	8
Slide projector 5kW PANI	1

Lighting desk control – Compulite Vector RED

STAGE

lighting bridges:

1st. (from proscenium bridge)	
Vari lite 3000Q wash	4
Vari lite 3000Q spot	2
Vari lite 3500Q spot (with framing)	1
Super beam 800W with motor yoke incl. scroller	6
2nd	
Vari lite 3000Q wash	4
Vari lite 3000Q spot	2
Vari lite 3500Q spot (with framing)	1
Super beam 800W with motor yoke incl. scroller	6
3rd	
Vari lite 3000Q spot	2
Vari lite 3500Q spot (with framing)	1
Super beam 800W with motor yoke incl. scroller	6
4th	
Vari lite 3000Q wash	4
Vari lite 3000Q spot	2
Vari lite 3500Q spot (with framing)	1
Super beam 800W with motor yoke incl. scroller	6

Proscenium bridge:

Fresnel 2kW	6
PC 2kW	8
Profile 750W zoom, 36°	7
Follow spots 500W	4
Super Beam 800W	8
Slide projector 5kW PANI	4

Portal L + R:

PC 2kW	4
PC 1kW	10
Fresnel 1kW	6
Profile 750W 36°	8
Slide projector 5kW PANI	2
Slide projector 2kW PANI	4

Galleries L + R:

Profile 2kW 13°- 36°	14
PC 2kW	4
Low voltage beams 1kW	6

Lighting inventory (stock)**Lighting equipment:**

Fresnel 5KW with barndoors	6
Scrollers for 5kW fresnels	4
Fresnel 2KW with barndoors	10
Fresnel 2,5KW HMI with scroller and shutter	4
ETC Source four profile 19, 26, 36, 50°	17
ETC Source four Par	8
PC 2KW with barndoors	10
PC 1KW with barndoors	10
Asymetric flood light 4x1KW	6
Asymetric flood light 5KW	4
LED cyc light ASTERION 4x 250W	2
Fluorescent cyc light RGBW	12
Par 64 1KW CP60, 61, 62	60
„SVOBODA“ battens	20
Par 16 batten James Thomas (foot ramp)	6
LED Leader light (foot ramp)	12

Ballet Booms :

ETC source four profile 36° (top)	10
ETC source four profile 36°	
ETC source four profile 26°	
ETC source four profile 26° (bottom)	

smoke machines:

Tour Hazer	2
MDG Atmosphere APS	1
Smoke Factory – Captain D	3
Stairville SF80	2
Martin Magnum Pro 2000	1
Antari Z 1000 Series II	2

plugs:

single phase - 230V/10A, 230V/32A
3 phase plugs - 400V/ 125A, 63A, 32A on stage

Dimming channels (house):

All 5kW	240
Mobile 2kW dimmers in racks	144 chan.

Video:

Front projection - Panasonic PT- EX16KE, 16000 ANSI	
Back stage video projection – Sanyo PLC- XF 47, 15000 ANSI	
Christie Road runner LX65, 6500 ANSI	2
Coolux media server - Pandora	1
Coolux media player	2

Stage machinery:

23 electric bars – load capacity 400kg, computer control
18 counterweight bars – load capacity 250kg, manual control
bar dimensions : 100 x 60 mm, length 14m
distance between bars : 25cm
Revolving stage - 15m diameter

Genie lift AWP 30S	1
---------------------------	----------

Contact:
Pavel Dautovsky
Head of lighting
+420 602 415 788
p.dautovsky@narodni-divadlo.cz
dauty@mpk.cz

PŘÍLOHA 4 – SEZNAM ZVUKOVÉ TECHNIKY SO

Sound Equipment of State Opera Prague:

Mixing consoles:

Main mixing console:	DiGiCo SD-7 (permanently installed)
Mixing console for live-post:	DiGiCo SD10-24
Mobile mixing console:	DiGiCo SD-9

Mobile stage rack:	DiGiCo SD-Rack Mini 24/8
--------------------	--------------------------

Permanently mounted speakers in the main hall:

Main PA LR (located in the front lodges):	Meyersound 8x UPQ-1P
Subbass of main PA:	4x 700-HP
Ceiling speakers:	4x UPJunior

Permanently mounted speakers in the stage:

Back stage L C R	Meyersound 3x CQ-2
Speakers from the portal to the stage LR	2x UPA-2P

Mobile monitors:

Monitors Meyersound	2x UPA-2P
Monitors JBL	4x PRX 612M

Routes from control room:

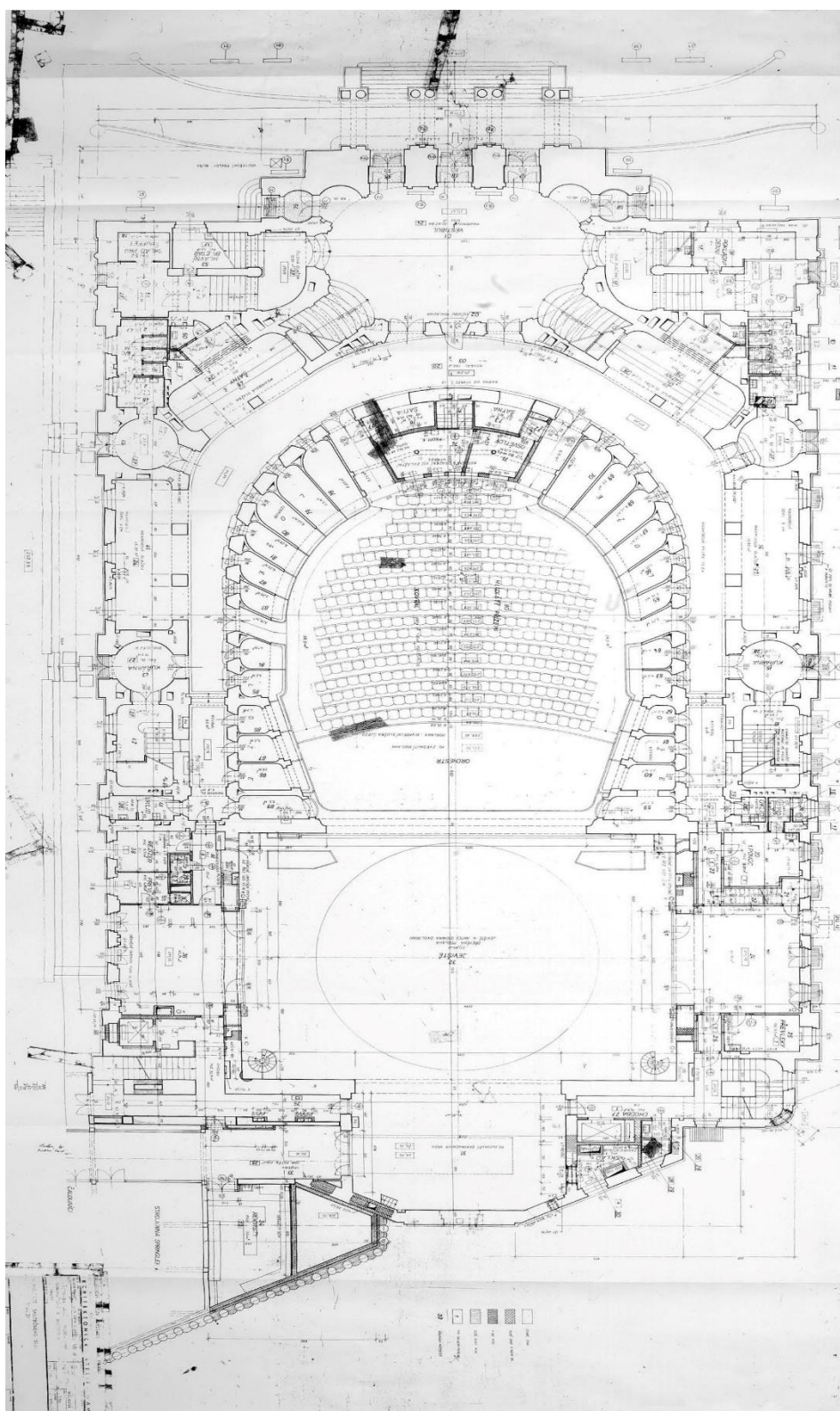
Back Stage
Side Stage
Portal
Technical Lodge
Orchestra Pit
Hall (Auditorium)
Live Post

Connectivity of each connection point:

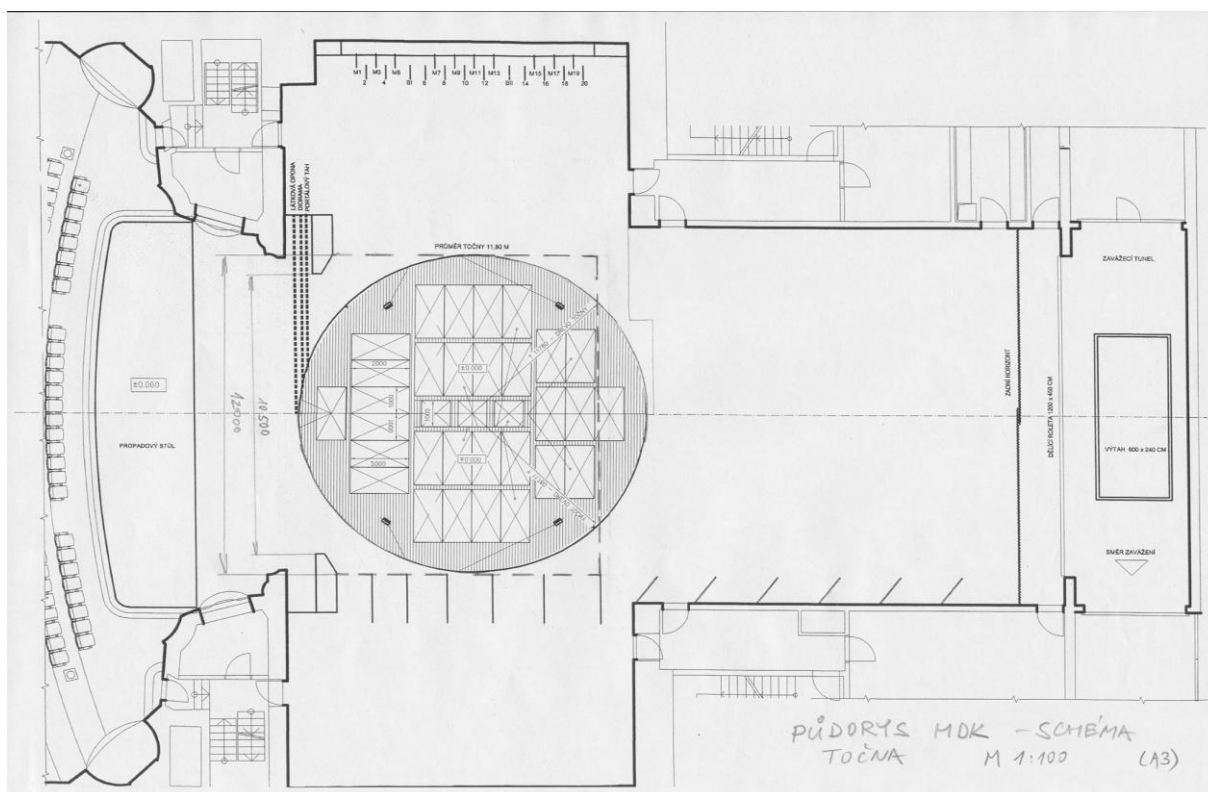
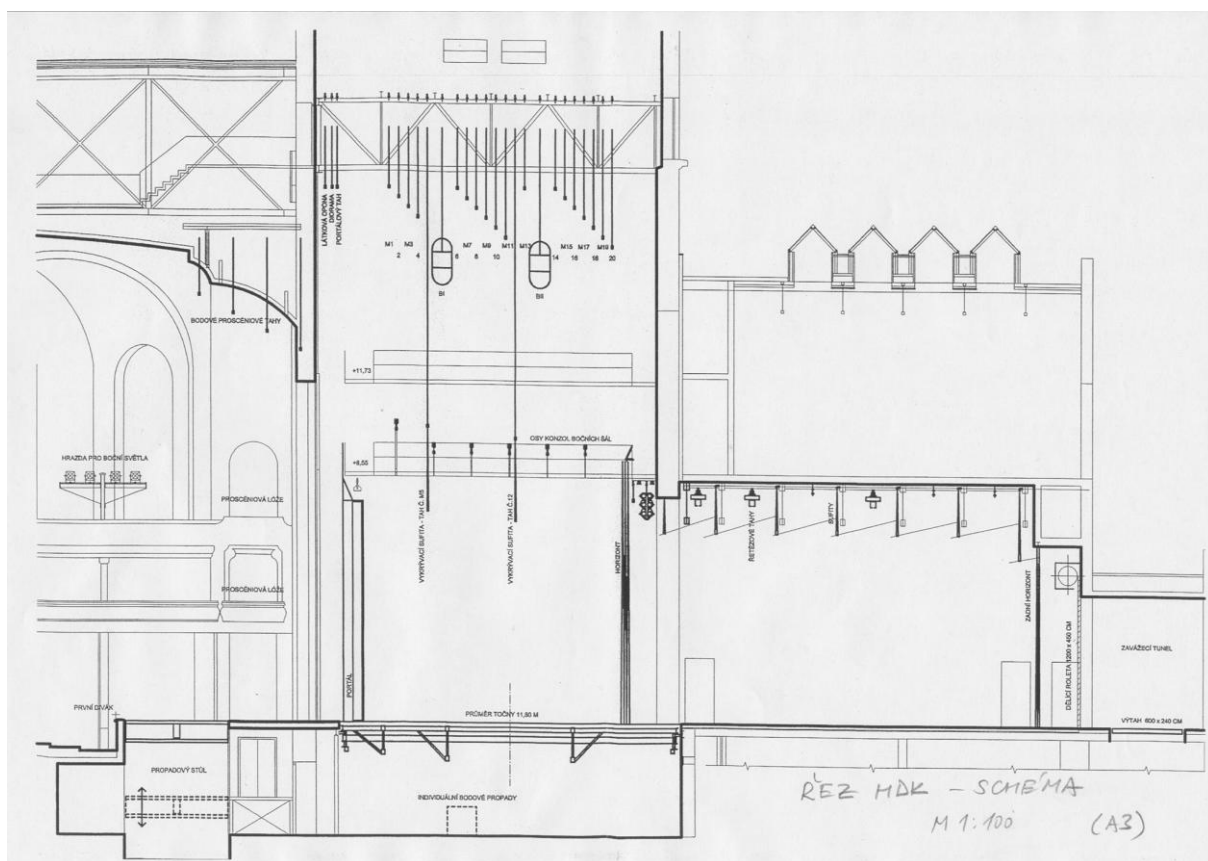
12x XLR in – analog audio (NC3FD-L-B-1)
8x XLR out – analog audio (NC3MD-L-B-1)
4x BNC – MADI/video (NBB75DFIB)
4x LAN (NE8FDY-C6-B)
2x Optical (NO2-4FDW-R)
1x 230V/16A

Power to the stage **380V/63A**.

PŘÍLOHA 5 – PŮDORYS SO

PŘÍLOHA 6 – BOČNÍ ŘEZ JEVIŠTĚ A PŮDORYS TOČNY HDK

PŘÍLOHA 7 – TABULKA PŘEDPOKLÁDANÝCH VÍCENÁKLADŮ PO DOBU REKONSTRUKCE SO (FINANČNÍ ROK 2016)

Předběžné vícenáklady na stěhování SO a hraní v jiných prostorech pro rok 2016

	cena za MJ	počet	celkem bez DPH	DPH	celkem vč. DPH
Pronájem			5 484 500	1 151 745	6 726 995
pronájem HDK	120 000	33	3 960 000	831 600	4 791 600
studio Karlín A1 - pronájem září - prosinec 2016	5 200	30	156 000	32 760	188 760
Hlahol zkušebna pro sbor srpen-prosinec	4 500	43	193 500	40 635	234 135
pronájem skladu v delší dojezdové vzdálenosti	35 000	5	175 000	36 750	211 750
pronájem skladu v krátké dojezdové vzdálenosti	100 000	5	500 000	105 000	605 000
pronájem skladu kostýmů	100 000	5	500 000	105 000	605 000
pronájem pro dětský sbor			0	0	0
sklad hudebních nástrojů a notového materiálu	15 000	5	75 000	15 750	90 750
pronájem prostor pro uskladnění varhan a klavírů vč. stěhování			0	0	0
Hudební nástroje			1 850 000	388 500	2 238 500
Demontáž, montáž a oprava varhan	1 850 000	1	1 850 000	388 500	2 238 500
Správa Opery a technika			6 130 000	1 287 300	7 417 300
stěhování kanceláří Opery	150 000	1	150 000	18 000	168 000
kanceláře - zázemí pro admin (pokud nebude vyřešen Themos)	100 000	6	600 000	126 000	726 000
údržba prostor Themosu	480 000	1	480 000	100 800	580 800
úprava prostor Themosu	600 000	1	600 000	126 000	726 000
výpomoc MPK při představení mimo budovu SO	4 300 000	1	4 300 000	903 000	5 203 000
			0	0	0
Úpravy inscenací, opravy a vybavení HDK			6 170 000	1 295 700	7 465 700
materiálová adaptace inscenací Opera	1 250 000	4	5 000 000	1 050 000	6 050 000
úprava dekorací Sněhová královna, La bayadere, Romeo a Julie	300 000	1	300 000	63 000	363 000
opravy kostýmů a dekorací pro balet při častém převozu	150 000	1	150 000	31 500	181 500
opravy hudebních nástrojů vzniklých častým přesunem	200 000	1	200 000	42 000	242 000
nový baletizol pro rozměry HDK	200 000	1	200 000	42 000	242 000
nákup baletních tyčí	40 000	8	320 000	67 200	387 200
			0	0	0
Marketing a podpora prodeje HDK			2 300 000	483 000	2 783 000
marketing, p.r., podpora prodeje v HDK	1 500 000	1	1 500 000	315 000	1 815 000

tiskoviny navíc k rekonstrukci	500 000	1	500 000	105 000	605 000
marketingová podpora náhradního programu mimo HDK	25 000	12	300 000	63 000	363 000
			0	0	0
Obaly přepravní a ochranné			440 000	92 400	532 400
ochranné obaly pro stěhování hudebních nástrojů	350 000	1	350 000	73 500	423 500
bedny pro úschovu zvukařské techniky	45 000	2	90 000	18 900	108 900
			0	0	0
Mzdové náklady			1 475 000		1 475 000
ODN organizačně-produkční práce	200 000	3	600 000		600 000
stálá služba na vrátnici 2 pax v provozu HDK během zkoušek a představení	20 000	10	200 000		200 000
3 kustodí externě	15 000	15	225 000		225 000
noční bourání			225 000		225 000
víkendová práce			225 000		225 000
odvody z mezd			501 500		501 500
Další vícenáklady			648 000	136 080	648 000
převleky pro orchestr - muži (při hostování nebudou kostýmy uschovány)	4 000	92	368 000	77 280	368 000
převleky pro orchestr - ženy (při hostování nebudou kostýmy uschovány)	7 000	40	280 000	58 800	280 000
			0	0	0
Celkové vícenáklady			24 497 500	4 834 725	29 286 895

V Praze k 24.3.2016

sestavila: Ing. Čuříková ve spolupráci s ekonomy souborů